

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZAMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZAM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 217. szám

Vasárnap, 1926. szeptember 26.

Nemcsak a magyarok,

a szászok és a svábok is csalódtak. A nekik tett ígéretek sem váltotta be a kormány. Ellenben olyan intézkedéseket tett és hagyott jóvá, amelyek csak fokozták sérelmüket, csalódásukat. A temesvári piarista gimnázium ügye kiáltó és vádoló példa erre.

Csoda-e, ha ilyen körülmények közt elszakad a türelem fonala? Ha a miniszeri biztatásoknak és bölcselkedéseknek sincs már megnyugtató hatásuk? Ha a nemzeti kisebbségek lelkiében egy olyan fájdalmas és keserű depresszió következett el, mely már közel a hangos és haragos kitöréshez?

Hozzájárul az illúzió teljes szétfoszlásához a néppárti sajtó elfogult, sovíniszta magatartása is. Mikor a párt kolozsvári orgánuma már nincs megelégedve a románosítás mostani tempójával és az »idegenek« magatartását, hazafiatlannak és román üldözőnek minősíti és sem a pártnak, sem a kormánynak nincs hozzá ellentéte, leintő szava! Kiben bizzunk akkor? Kiben lássuk az államférfiúi belátás, az adott szó és írásos kötelezettség, a férfias elhatározottság és erély komoly biztosítékait?

Idáig az volt a politikai és erkölcsi felfogás, hogy ha valamely tervben, programban, irányban, határozatban a kormány és pártja megállapodott, amellyel egységesen, öntudatosan, bátran ki is tartott és minden újsága és minden közege ennek az álláspontnak a szellemében működött. És külön megbélyegző neve lett volna annak, ha egy nagy, elhatározó peccsétel egyezséget valamely fél tudatosan, de nyílt eljárás helyett rafinált ravaszsággal játszott volna ki, még azt is hangoztatva, hogy már be is váltotta a megállapodást, holott tények és írárok pont az ellenkezőjét bizonyítják.

Szászok, svábok, magyarok, zsidók egyformán abban a kínos helyzetben vannak, hogy elvesztették a bizalmukat, s annak a hatalomnak ellenében kell védelmi kultúrális javukat, mely ezek védelmére vállalkozott. A kormány és a kisebbségek közt kötött barátsági szerződés nagyon is barátságtalanává vált, s most már úgy látszik, le kell vonni a történetek és nem történetek következtetéseit. A csalódott nemzeti kisebbségeknek számolniuk és leszámolniuk kell a rideg valósággal és egy utolsó próbát tenniük a hatalommal: ura lesz-e programjainak és vállalt kötelezettségének vagy sem? A válasznak tettekben kell megnyilvánulnia, a megállapodások azonnal való kielégítő teljesítésében. Bármily ünnepies kijelentésre, bármily lelkesítő biztatásra, bármily rejtett vagy nyílt fenyegetésre, hallgatni nem szabad. A választási paktum kötelezettségének még akkor is érvényesülnie kellene, ha nem abszolút érvényű törvényes jogaink tiszteletét és méltánylását követelnénk, mennyivel inkább most, hogy a kormány ígéretbeváltása csak a jogrend védelmét, a

kultúra szabadságát és Románia állami érdekét, javát szolgálja.

A nemzeti kisebbségek közös frontja, aminek terve már kovácsolódik, a várható küzdelem legnagyobb erőssége lehet. Bölcsességgel, bátorsággal és ki-

tarlással győzelmissé fogja tenni az erkölcsi igazságot, melynek mindent fel kell áldoznunk, de amelyet feláldoznunk semmiért sem szabad. A jövő harcára egyesült erővel kell készülnünk.

Stresemann egy beszéde nagy nyugtalanságot keltett a franciáknál

Hindenburg köszönetet mondott a külügyminiszternek szolgálataiért

A leszerelés ügye a népszövetségben

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Stresemannnak a genfi német kolónia összejövelén tartott beszéde nagy nyugtalanságot idézett elő Párisban. A reggeli sajtó ugyan igyekszik a közvéleményt megnyugtalni, de egyes lapok, így a Petit Parisien is, hevesen támadják Stresemant és lapin a lannak mondják a nyilatkozatát. Nem szolgálhat mentségül, írja a francia lap, hogy Stresemann esetleg arra hivatkozik, hogy nyilatkozatai nem Franciaországnak szólnak, hanem belső használatra voltak szánva. Stresemann beszédére Briand legközelebb válaszol egy lakomán, melyet tisztelői egy nyaralóhelyen rendeznek számára.

(Stresemann a Párisban nyugtalanságot keltett beszédében tudvalevőleg tagadta, hogy különbséget lehetne tenni népek közt, melyeknek joga van gvarmatra, s amelyeknek nincs, s azt mondta, hogy Németországnak a Népszövetségben való belépésével nem fér össze, hogy területe francia csapatoktól megszállva legyen.)

Berlinből jelentik, hogy Hindenburg köztársasági elnök csütörtökön délután fogadta Stresemant, aki jelentést tett a genfi tárgyalásokról. Hindenburg köszönetet mondott fáradtságos munkájáért és kifejezte azt a reményét, hogy a meg-

kezdett tárgyalások a függő kérdések megoldására, a Rajna és a Saar-vidék mielőbbi felszabadulására fognak vezetni.

A pénteki minisztertanácsban behatóan megtárgyalják a francia-német közlekedéssel kapcsolatos összes kérdéseket. Német politikai körökben biztosra veszik, hogy a kormány mindenben hozzájárul Stresemann előterjesztéséhez és lehetővé fogja tenni, hogy a külügyminiszter egész koncepcióját megvalósíthassa.

A Popolo d' Italia-ban, mint Rómából jelentik, Mussolini fivére cikket írt Briand és Stresemann thoiryi megbeszéléseiről. Örömet fejez ki a két állam közeledésén és cikket így fejezi be: Mindent szívesen veszünk, ami az európai béke javát szolgálja, örökönk azonban, hogy az emberiség és pacifizmus palástja alatt ne találjanak olyan eszközöket, ami más fiatal szabad népek sérthetetlen jogainak és erejének az elnyomására szolgál.

Párisból jelentik: A francia külügyminisztériumban megerősítik azokat az intézkedéseket, melyeket a németországi megszálló hatóságok ez időszakra a csapatok leszállítására tesznek. Ez intézkedések semmiképp sem függenek össze a Genfben megindult német-francia tárgyalásokkal.

Programot dolgoznak ki a fegyverkezés korlátozásáról

GENE. A népszövetségi közgyűlés csütörtöki ülésén határozatot hozott, mely szerint megkéri a tanácsot, hívja fel az előkészítő bizottságot, fejezze be mielőbb a technikai előmunkákat, hogy a jövő év elején programot dolgozhasson ki a fegyverkezés korlátozásáról és leszállításáról tárgyalás értékeket számára. Ugyancsak intézkedést kér a közgyűlés az érkezőnek a legközelebbi közgyűlés előtt való összehívásáról. Paul Boncour a határozat indoklásában kifejezte, hogy az érkezőt igyekeztek a fegyverkezés azon minimumára, mely még összeegyeztethető a nemzeti védelemmel. Az érkezőt fő tárgya a nemzetközi egyezmény megkötése, a fegyver-

kezési versengés korlátozására. Azt a gondolatot, hogy a Népszövetségnek hatónai erővel kell rendelkeznie, elejtették először új feladatát jut a Népszövetségnek: az ellenőrzés.

A népszövetség adóssai

A költségvetési bizottságban tartott tárgyalásokból kitűnik, hogy hat államnak van összesen hat millió aranyfranknyi hátránya a népszövetségnek: Bolívia: 337 ezer, Kína 4 millió 660 ezer, Honduras 130 ezer, Nicaragua 130 ezer, Peru 187 ezer, Panama 22 ezer aranyfrankkal tartozik. Honduras és Nicaragua még egyszer sem fizetett, Panamának elengedik a tartozását.

Mitilineu külügyminiszter Magyarországgal döntőbíróvási egyezményt kíván

Közeledés Magyarország és a kisanant államai között

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mitilineu külügyminiszter, mint a Brassói Lapok már jelentette, a Neue Frei Presse genfi munkatársának nyilatkozatot tett az aktuális európai kérdésekről. Ezek közül a fontosabbak Románia álláspontja Oroszországgal és Magyarországgal szemben, amire nézve a külügyminiszter a következőket mondta:

— Oroszországgal szemben követelt politikánkban semmi változás nem állt be. Mi a szovjetkormányt ismételt felajánltunk egy kölcsönös meg nem támadási szerződést, amint azt valamennyi szomszédunknak is felajánltuk. Most választ várok.

— Szondirozás történt, hogy Jugoszlávia és Magyarország közt közeledés

jöjjön létre. Horthy kormányzó beszéde kifejezetten erre volt felhívás és most a kisanant többi államaihoz, Romániához és Csehszlovákiához való közeledésre is történik bizonyos kísérlet. Tényleg szűk seregnek látszik, hogy némely problémák Románia és Magyarország közt tisztázásának, amivel az ut meg volna törve, hogy Magyarországgal döntőbíróvási egyezményt létesítsünk. Románia mindenestre figyelemmel fogja kísérni Jugoszláviának Magyarországgal való tárgyalásait.

A külügyminiszter a Páneurópa eszméje hívének is vallotta magát, de óvott az elhamarkodástól, nehogy a terv végül is csak szép illúzió maradjon.

VIII 2298

Elvire Popescu kisasszony, a nagy román művésznő így nyilatkozik: „Az arcbor szépségét, annak teljes egészsége adja meg. Tegyenek úgy mint én és használják mindennap a Cadum szappant.” Az arcbor szépsége a felhám mindennapi megújításától függ, amely azonban lehetetlen, ha a pórusok be vannak dugulva. A Cadum szappan a pórusokat megszabadítja minden tisztátalanságtól és megadja a bőrnek a teljes frissességet.

kedvező véleményezést terjesszen a főlebbviteli fórum elé.

A Kölcsey-egyesület vezetősége, Arad irodalmi tábora és magyar közéleté ezek után friss reménységgel és tántoríthatatlan hittel várja a gyönyörű tradíciójú Kölcsey-egyesület napjának újra-egyesülését. (s. l.)

Uj fölragyogását várja az aradi Kölcsey-egyesület

Letárgyalja a temesvári tábla az aradi törvényszék elutasító határozatát — A regábeli bíró irodalmi védőbeszéde az egyesület érdekében Kölcsey emberszeretetről

Arad magyar képviselője a közoktatásügyi kormány előitéletének leszerelésére készül

ARAD. (A Brassói Lapok munkatársától.) Arad magyarságának egyik legnagyobb kulturális sereglője és egyik legnagyobb kulturális hátránya is, hogy a hatalom jóvoltából évek hosszú sora óta szünetelni kénytelen a Kölcsey Egyesület. Ez a közel félévszázada fennálló egyesület nemcsak az aradkörnyéki magyar köznevelődésre hatott ki bámulatos módon, de a gyönyörű aradi Kulturpalota is az ő kezdeményezésére épült fel. Ő teremtetette meg az országos hírű aradi 48-as emlékműzeumot, létrehozta a ma már közel százezer kötetet számláló, s a mindenkor aradi ifjúsági nevelődéssel összeforrott Kölcsey-könyvtár, és a megszámlálhatatlan milliókat reprezentáló történelmi nevezetességű képtár.

Ez a Kölcsey-egyesület, amely fennállása óta mindenkor messzemenő megbecsülésben részesítette a román testvérművelődését, most már két éve dermedt hallgatásra van kényszerítve. Ezerkilencszázhuszban a Kölcsey-egyesület a viszonyok változásának megfelelően módosította az alapszabályzatot és új vezetőséget választott. Az alapszabályzatot jóváhagyás végett fölterjesztette a helyi és kultuszminisztériumokhoz, amelyek mint egy megbeszélészerűleg megtagadták a jóváhagyást.

Ezzel az Egyesület működése is teljességgel megbénult. A szokásos irodalmi zsurokat elvélve megtartották még, de ehhez esetről-esetre a helyi hatóságok külön engedélyezése kellett s bizony még ezen a téren is roppant sok rosszindulatu előitéletet kellett leküzdeni a Kölcsey egyesület vezetőségének.

Két évvel ezelőtt életbelépett a jogi személyiségekről szóló törvény, amelynek rendelkezése szerint az előírt hat hónapon belül kérte az egyesület az aradi törvényszéktől, hogy vegyék fel a jogi személyekről szóló nyilvántartásba.

A bírósági tárgyaláson Hergot elnök valósággal exponálta magát az egyesület jogi személyiségének elismerése mellett,

a tanács második tagja azonban hevesen ellenezte ezt, még pedig egy kedvezőtlen véleményezésű közoktatásügyi leíratra történt hivatkozással. Órákon át tartó éles vitalkozás után annyira kimerültek az elvi differenciák a két homlokegyenest ellentétes szellemet képviselő

regábeli román bíró között a Kölcsey-egyesület tradíciójának és rendeltetésének elbírálásánál, hogy végül is bevontak a tanácsba egy harmadik bírót. Hergot elnök ezuttal valóságos irodalmi expozét tartott a bírósági tárgyalóteremben a nagy magyar költő tiszteletére emelt kulturegyesület védelmére. Kifejtette, hogy az egyesület Kölcsey egyetemes emberszeretetének szellemében sohasem ment túl a nemzeti és emberi kultúr hagyományok ápolásánál,

soha nem ártotta magát politikába,

és mindig a köznevelődési értékek építésére törekedett. Az általa teremtetett Kulturpalota épüget otthont nyújt a román kultúrtörökveeknek, mint a magyar művészetnek, könyvtára, képtára és muzeuma pedig a román kultúrtörténet értékeit is magában foglalja. A pártatlan és lojális bíró állásfoglalás azonban sajnos mit sem ért, amennyiben a harmadik bíró is elnévelményen volt, úgyhogy a határozat megtagadta a Kölcsey-egyesület jogi személyiségének elismerését, míg az elnöklő bíró jegyzőkönyvbe foglaltatta különvéleményét.

Az Egyesület természetesen rögtön megfölebbezte az elutasító határozatot a temesvári Táblához, mely alkalommal különösen arra hivatkoztak, hogy a törvény széknek automatikusan kellett volna elismernie ilyen régi, nagymultu kultúrtörökveket és semmiesetre sem lett volna szabad a közoktatásügyi miniszter jóindulatától tenni függővé az egyesület jövőjét. A fölebbezéshez dr. Nichiu Lázár kulturpalotai igazgató fölöttebb megnyugtató nyilatkozatát is csatolták, aki szerint az Egyesület a legmesszebbmenő módon fölkarolja a román irodalmi és művészeti érdekeit, szoros kontaktust tart fenn a román egyetemekkel és két helyen képviselteti magát a Kulturpalota felügyelő bizottságában.

Az ügy aktái eddig elintézetlenül hevertek a temesvári Táblánál bizonyos helyegilletékek hiánya miatt. A mai napon azonban, — midőn erről a hiányról értesült — az egyesület intézkedett ezeknek leróvása végett, úgy, hogy legközelebb újból tárgyalásra kerül az ügy. Jó forrásból arról értesülünk, hogy Arad város képviselője dr. Percz Béla legközelebb a közoktatásügyi minisztériumnál interveniál, hogy ez az Egyesületre nézve

Sikkasztás a sepsiszentgyörgyi betegsegélyező pénztárnál

Miért kellett lemondani három tisztviselőnek

SEPSISZENTGYÖRGY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Széltében-hosszában beszéltek a városban, hogy a munkásbiztosító pénztárnál bajok vannak. Arról is beszéltek, hogy egy tisztviselőt kiküldött a pénztár vidékre inkasszállás végett, a pénzzel azonban nem tudott elszámolni. Munkatársunk érdeklődött, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak a már mindenki által kolportált súlyos természetű hírek és vádak. Szerzett információink alapján közölhetjük, hogy a mai napon három betegsegélyezőpénztári tisztviselő kényszerült beadni lemondását.

Ezzel kapcsolatosan megtudtuk, hogy egyik tisztviselő valóban nagyobb összegű pénzek inkasszállására volt kiküldve a vidékre, a tisztviselő azonban nem jelentkezett a pénzzel, mire körözést adtak ki ellene. Le is tartóztatták, majd az elszámolás után szabadlábra helyezték. Ezenkívül azok a tisztviselők, akik ma már nem tagjai a pénztárnak súlyosabb természetű mulasztásokat követtek el. A betegsegélyező pénztár igazgatója a konstatalt tények után felterjesztést intézett a központhoz a szőblanförgő tisztviselők ügye miatt. S ennek folyómánya ként adta be a három tisztviselő lemondását.

Október 24-én lesznek Görögországban az általános választások

ATHÉN. Hírek terjedtek el arról, hogy Kondilisz benyújtotta lemondását. Az elnök a lemondást nem fogadta el, s arra kérte a tábornokot, hogy legalább a választások befejezéséig maradjon a kormány élén. Az elnök aláírta az új alkotmányt, melyet a régi parlament tagjaiból alakított bizottság dolgozott ki. Egyidejűleg rendelet jelent meg, melyvel az elnök a régi nemzetgyűlést feloszlottá nyilvánítja és az általános választásokat október 24-ére írja ki.

Más jelentés szerint Kondilisz feloszlatta pártját és visszavonult a politikától annak a bizonyítására, hogy nem saját érdekében vette kezébe a kormányzatot.

Konduriotisz elnök rendeletet adott ki, mely Görögországban megszünteti az ostromállapotot.

Teljes az összhang a kisantant kormányai közt

A legközelebbi összejövétel a jövő júniusban lesz Csehországban

PRÁGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kisantant külügyminiszterei Genfben hétfőn és szerdán tanácskozássra ültek össze, amelyen a népszövetségi tanács működésével összefüggő kérdéseket és a nemzetközi helyzet problémáit vitatták meg úgy általánosságban mint a kisantant államok érdekeivel való össze-

függésben. Megállapították, hogy ezek az érdekek közösek és az idevágó kérdésekről való felfogásuk teljes összhangban van.

A külügyminiszterek a legközelebbi összejövételt a jövő év június havában Csehországban tartják meg.

Németország barátságban akar élni Romániával

A Banca Generala bankjegyek kérdését is meg fogják oldani, ha...

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Stresemannhoz közelálló Tagliche Rundschau a német-román viszonyt foglalkozva ezeket írja: Elsősorban az a fontos, hogy Románia lássa be, hogy a német birodalom semmiféle hatalmi aspirációkat nem táplál Romániával szemben. Romániára gazdaságilag van szüksége Németországnak, mint ahogy Romániának nyersanyaga elhelyezése végett van szüksége Németországra. El-

lenséges érzület nincs a két állam között. A német megszállás alkalmával kiadott román bankjegyek kérdését is meg fogják oldani, ha Románia nem támaszt túlzott követeléseket. Megkötik a kereskedelmi szerződést, amely majd szabályozza a jövő összeköttetéseket. Világos, tárgyalások tartásukat akarnak folytatni, biztosítva róla a románokat, hogy Németország a legszívélyesebb barátságban akar velük élni.

Gróf Coudenhove-Calergi betiltotta az erdélyi Páneuropa mozgalmat

Teljes fiaskövél végződött a bukaresti alakuló gyűlés — A kisebbségi kérdés okozta a kudarcot — Mindenki fél a csatlakozástól — Egy történelmi dokumentum

Az alakuló gyűlés kulisszatitkai

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a Páneurópa-i mozgalom, — mely ideájképpen már régóta és álmódzó és filozófusok műveiben — néhány évvel ezelőtt gróf Coudenhove-Calergi személyében rendkívül lelkes és tehetséges apostolt kapott. Főképpen Coudenhove-Calerginek köszönhető, hogy Páneurópa gondolata kilepett elvi keretből és mint súlyos, tömegekkel rendelkező, gyakorlati mozgalom, máris jelentékeny szerepet kezd játszani Európa minden művelt államában.

Az erdélyi szervezet megalakulása

A Páneurópa-szervezetek között legutóbbára a romániai épült ki, — jobban mondva épült volna ki, ha speciális és a romániai közállapotokra nagyon jellemző körülmények el nem gáncolták volna az egész kezdeményezést.

De vegyük sorjába az eseményeket!

A páneurópai mozgalom Romániában egy szerre kétféle is istápolásra talált. A regátban báró Capri Mánuel Erdélyben pedig dr. Turnovszky Sándor volt az ügy mozgatója. Turnovszky a szervezést egy „Mi az a Páneurópa?” című broszura kiadásával kezdte meg.

Ismeretes, hogy a megvalósítandó páneurópai unió általános programjában a nemzetiségek elnyomásának megszüntetése mint alapfeltétel szerepel. Maga Coudenhove-Calergi is többször foglalkozott a nemzeti kisebbségek problémájával s mindannyiszor leszögezte azt, hogy a kisebbségek jogait a legteljesebb mértékben biztosítani kell, mert amíg ez meg nem történik, addig a nemzetközi béke eszméje meddő ábránd marad.

Talán éppen e haladott és emelkedett álláspontnak köszönhető, hogy Erdélyben sokkal gyorsabban haladtak előre a szervező munkálatok, mint az okiráltságban. Már néhány héttel a mozgalom megindítása után megalakult a Páneurópai Unió Erdélyi és Bánsági Szervező Bizottsága, mely — s ez éppen sággal nem érdektelen — a következőkből reáutalódott:

Marosvásárhely: Molter Károly író, Tamásy György főszolgabíró, dr. Turnovszky Sándor ügyvéd.

Nagyvárad: Oláh Béla, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, Tabéry Géza író. Erdős Iván újságíró, Tarnóczy Lajos esperes.

Brassó: Dr. Horváth Henrik író, Halász Ignác gyáros.

Arad: Széll József mérnök, dr. Kremer Miklós tanár, dr. Lukács Jenő főorvos, Juhász Atilla főmérnök.

Gyergyószentmiklós: Dr. Gaál Árpád.

Lugos: Szombati Szabó István író, ref. lelkes.

Szatmár: Dr. Tanódy Endre és Dr. Markovics Rodion újságírók.

Kolozsvár: Kovács Miklós, dr. Ligeti Ernő, dr. Dienes László.

Nagybánya: Dr. Szegváry Sándor ügyvéd, Klein Sándor kereskedő.

Torda: Demian János iparos.

Temesvár: Endre Károly költő.

Mint látható, a bizottságban sok kitűnő szellem foglalt helyet s ez a gárda képes is lett volna arra, hogy rövid idő alatt egész Erdélyt bekapcsolja a Páneurópa-mozgalmába.

Coudenhove-Calergi letiltja a szervezkedést

A szervező-bizottság már abban is megállapodott, hogy az első nagygyűlést Marosvásárhelyen tartják meg s a múlt hét közepére ki is tűzték a gyűlés időpontját, mikor gróf Coudenhove-Calergi, a Páneurópa mozgalom vezére Bécsből levelet írt dr. Turnovszkynak és ebben

egyszersmindenkorra letiltotta az egész erdélyi szervezkedést.

Ez a letiltó levél, indokainál fogva, szomorú és kiáltó dokumentuma annak a zűrzavaros valaminek, amit hivatalosan a kisebbségek helyzetének neveznek s azért Coudenhove-Calergi irásának legérdekesebb részét, mint az erdélyi magyarság történelmi okmányát, le is közöljük:

„Báró Capri értesít bennünket, hogy On a páneurópai gondolatnak Erdélyben való terjesztéséért különösen sokat fáradozik és mi lekötelezve köszönjük meg az On propaganda-tevékenységét. Mivel azonban nagyon fontos, hogy a mozgalom központilag vezettesse, felkérjük Ont az ügy érdekében, — amely, mint érdeklődéséből következtetjük, nagyon a szívéen fekszik — hogy a romániai Komitee megalakítása előtt tekintsen el a helyi tagozatok szervezésétől, hogy így elkerüljük a mozgalom egyoldalú kifejlését. A páneurópai mozgalom elengedéseinek így könnyű volna ezt a szervezkedést, mint kisebbségi ügyet oda-

állítani és így az egyes államok többségénél hangulatot csinálni ellene.

Ezért a legnagyobb elővigyázatossággal és az egyes államok vezértitkárságával való egyetértésben kell eljárni. Ez azonban nem zárja ki, hogy On tagozatok hivatalos megalakítása nélkül, továbbra is küzdjön az eszméért.

Köszöntjük Ont... stb.

Condengkove-Calergi.

Mi világlik ki ebből a levélből? Nem más, minthogy gróf Condengkove-Calergi letiltja a Páneurópa-Szövetség erdélyi csoportjának megszervezését, mert tudja, hogy

ha bármilyen ügyben is a magyarság vállalja a kezdeményezés szerepét, akkor az az ügy mindörökké meghalt.

Igaz, hogy Condengkove levelében nemcsak az erdélyi magyarságról, hanem általában a kisebbségekről beszél. Ez azonban csak egy óvatos diplomáciai sakkhúzás, hiszen a többi nemzetiségi államokban az egyes kisebbségek vezető és iniciatívát szerepet játszanak a páneurópai mozgalomban anélkül, hogy ennek reakciós visszahatásai volnának.

A bukaresti fiaskó

Condengkove-Calergi levelével természetesen abba maradt az erdélyi páneuróapisták szervezkedése. A mozgalom felkesebb katonái összeköttetést kerestek báró Caprival, aki közben nagy erőfeszítéseket tett, hogy nyelbessze a romániai szövetséget.

Tegnapelőlt végre elérkezett az alakuló gyűlés napja, s az erdélyiek megbízásából dr. Tarnovszky is is jött Bukarestbe, hogy részt vegyen az értekezleten. Báró Capri már napokkal ezelőtt a fővárosba érkezett, hogy a mozgalom számára megnyerjen néhány országosan ismert nevet. Tárgyalásokat folytatott Leon Ghica herceggel, Cantacuzino hercegnővel, Blank Aristiddel, Lupuval, dr. Dobrescuval, Pop Csicsóval, Mihe Constantinval, de minden igyekezete ellenére

az alakuló gyűlésen egyetlen egy meghívott sem jelent meg.

Romániában szinte kizárt dolog egy olyan ideális mozgalomban résztvenni mely többek között a kisebbségi jogokat is programjába iktatja. Rendkívül érdekes, hogy Capri összeköttetést keresett a kormány tagjainál is, akiknél szintén visszautasításra talált. Ennek a magyarázata abban keresendő, hogy a fasiszta, mereven és kizárólagosan olasz imperialista célkitűzésű hivatalos Olaszországban egyelőre szó sem lehet Pán-Európa gondolatáról s ez olasz-román barátság e pillanataiban Románia sem tartja opportunusnak Condengkove-Calergi mozgalmanak istápolását.

Ezenkívül megakadályozza a páneurópai mozgalom kifejlődését az is, hogy ez egyes politikusok nem hajlandók semmiféle alakulatban egymás mellett hatadni.

Egy elmés politikus azt mondotta, hogy Romániában először Európát kell megteremteni, mielőtt Páneurópával kísérleteznének. Elmeskedésnek ragyogó ez a mondas, — de igazságnak tragikus!

Pacha Ágoston lesz a temesvári püspök

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A konkordátum aláírásáról elterjedt hírekkel kapcsolatosan egy itteni magas egyházi személyiség a Brassói Lapok munkatársának következőképp nyilatkozott: Nözetem szerint a Temesvár székhellyel felállítandó püspökség a temesvári püspökség elnevezést kap a mivel az egyházmegyének magyarországi része valószínűleg megtartja a csanádi püspökség nevezetét. Az itteni egyházmegyének »bánati püspökség« elnevezése nem volna helyes, mivel Jugoszláviában is van bánati rész. Az új püspök személyét illetően azt hiszem, hogy Pacha Ágoston apostoli kormányzóval fogják betölteni a püspöki széklet, aki ellen, nézetem szerint, a kormánynak nincs kifogása s aki Romában, legutóbbi zarándoklata alkalmával mindentől a legjobb benyomást keltette. A kinevezés meg történte még fél évig is elhúzódhatik.

100 lej Zürichben nyitáskor
2.75 svájci frank

Jelentés Magyarország pénzügyi talpraállításáról

A magyar nép bámulatos jóakaratot tanusított a terhek viselésében

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség kiadványai közt megjelent az a részletes előterjesztés, melyet Royal Tylors Magyarország pénzügyi talpraállításáról a második főbizottság legutóbbi ülésén felolvasott.

Tylors a szanálás történelmi előzményeinek az ismertetése, Magyarország pénzügyi válságának, valamint az újjaépítés rohamos sikerének, végül a népszövetségi kölcsönből beruházásokra fel szabadított összegek hova fordításának vázlatát után Magyarország jelen gazdasági helyzetével foglalkozik.

A Népszövetség tervének az volt a célja, hogy szilárd alapot teremtsen, de előre jelezze, hogy a gazdasági viszonyokhoz való szükséges alkalmazkodást Magyarországra nézve meg kell valósítani, ami sikerült is. Ma már a munkabérek megközelítették a béke színvonalát és az árak is a régi mérséklődtek. A közalkalmazottak és a magánalkalmazottak fizetését lényegesen emelték, amivel megindult a fogyasztás és termelés normalizálódása. A munkanélküliség huszonöt

százalékkal kisebb mint két évvel ezelőtt volt. Az építőipari tevékenység fellendült. A múlt évi és az idei termésviszonyok ki-elégítőek; a folyószámlák ötven százalékban, a takarékbetétek husz százalékban közelítették meg a békeállapotokat. Bekövetkezett tehát minden téren a rendszeres javulás, ami teljes bizalommal láttatja a jövőt, úgy, hogy ha a kormány továbbra is megszorítja a kiadásokat, ha a nemzeti bank vezetésében továbbra is körültekintő elvek érvényesülnek, úgy a fokozatos reorganizálódás feltétlenül bekövetkezik.

Tylors befejezésül azt mondja, hogy a magyar nép bámulatos jóakaratot tanusított a terhek viselésében; a költségvetés egyensúlya a névtelen adófizető műve. A magyar kormány viszont szilárd volt és az újjaépítés munkáját a befejezésig folytatta. Smith érzelmeit tolmácsolja, midőn kijelenti, hogy a kormánynak a főbizottsággal való együttműködése legfőbb tényezője volt a terv sikerének.

Külgyminiszterek, miniszterelnökök és maharadsák táncoltak a népszövetség bálján

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ha rossz szójátékok akarunk gyártani, akkor azt mondanánk, hogy azon a bálon, amelyet a Népszövetség ideai elnöke tegnapi este adott. »vegyes« társaság vett részt. Ez a társaság valóban »vegyes« volt. Hiszen a földgolyó minden részén élő emberek gyűltek ott össze, a legkülönbözőbb rétegekből reprezentáltak a résztvevők, a legkülönbözőbb nyelven beszéltek az illetők és a legkülönbözőbb szokásokkal és feltevésekkel hozták oda magukat.

A Hotel des Bergues ragyogó fényárban uszott. Az egyik autó a másik után rohogott a bejárása elé. A nagy táncterem szárnyas ajtajánál Nincses szerb külgyminiszter, a Népszövetség ideai elnöke állott a feleségével Mosolyogva fogadták az érkezőket. Megölelték egy fiatal diplomata tanítványt, aki azokat mutatatta be, akiket a követ személyesen nem ismert.

— Boldog vagyok, hogy láthatom! — mondotta franciául mindenkinél Nincses. Egymásután jöttek a külgyminiszterek, diplomata, tábornokok, újságírók, akiknek a felesége Genfben volt, az a feleségét is hozta magával. A társaság egy-kettőre szétszórt a hatalmas termekben. Három órási büfé volt felállítva az egyik teremben, mind a három roszkadozott az ingyenségek alatt.

— Ezt kóstolja meg, kegyelmes uram! — invitálta Chamberlain egy fiatal diplomata, miközben valamilyen inceszklandozó holmira mutatott.

Chamberlain lejtette a monokliját, megnézte a »holmít« s tiltakozva ingatta a fejét:

— No, no... feleségem nem szereti: ha a rendes étkezéseken kívül is fogyasztok valamit.

Azok, akik a megjegyzést hallották,

örömmel állapították meg, hogy ime, van valaki, aki még a brit birodalom külgyminiszterét is dirigálja.

Nagy udvara volt Stresemann német külgyminiszternek. Egymásután mutatták be neki az előkelőségeket.

— Nagyon örvendek, hogy láthatom! — mondta mindegyiknek széles mosollyal Stresemann s azonnal diskurzusba ereszkedett vele.

Stresemann azért is feltűnést keltett, mert

semmiféle rendjelet nem viselt.

Frakkja tisztán feketéltett s élénk ellentétet alkotott példának okért, az indiai maharadszával szemben. A maharadsza, fesztői nemzeti öltözetben volt, a fejét turbán fedte, s a mellén az egyik gyémántos rendjel mellett a másik szikrázott.

— Istenem, mennyi gyémánt,

— sönajtották a hölgyek, amikor végignézték a maharadszát.

Az igazság kedvéért meg kell említenem, hogy nemcsak Stresemann jelent meg rendjel nélkül, hanem a svájci köztársaság elnöke, Motta ur és a két szocialista diplomata, a francia Paul Boncour és a belga de Brouckere.

Amikor a táncteremben felhangzik a muzsika hangja, a párok megindulnak. Nagy közönség nézi a táncolókat. A táncolók között ott van Stresemann felesége, Radziwił hercegnő, a lengyel külgyminiszter, a lett külgyminiszter, néhány miniszterelnök, s még vagy kétféle olyan ur, akiket a köznyelv »nagyfejűek« szokott nevezni. Benes cseh külgyminiszter és a felesége nem táncol, de nagy érdeklődéssel nézik a párokat.

— Eragadó, eragadó! — mondja ötpercenként Benes.

A hölgyekre értette, vagy a táncra, erre vonatkozóan nem adott bővebb felvilágosítást.

Lassan mulik az idő. Ejtő után egy óra tájban a külgyminiszterek eltűnnek, az idősebb hölgyek is eltávoznak, de ez semmit sem ront a hangulaton. Ellenkezően. A mozdulatok fesztelenebbek, a beszéd hangosabb. Hirtelen

a maharadsza is táncra kerekedik

egy követségi attasé gyönyörű szép, szőke feleségét karolta magához.

Felismerik dr. Voronoff orvost is. Persze, nagy udvar támad körülötte. Érdekes, hogy az öreg urak és az idősebb hölgyek szándékosan elkerülték a híres fiatalító or-

vost. Csak a fiatalok settenkedtek körülötte s indiszkrétbából-indiszkrétbáb kérdesekkel ostromolták.

— Mondja, doktor, — hangzott jobbról is, balról is. — hát csakugyan igaz?... aztán...

Itt meghalkult a hang s úgy látszik, valamilyen diszkrét részletek iránt érdeklődnek. Voronoff — ha szabad ezzel a kifejezéssel élnem, — nagy képet vágott s kitérő válaszokat adott.

Réggel négy óra volt, amikor az utolsó párok szállingózni kezdtek.

A Népszövetség bálja nagyszerűen sikerült.

Nincs megegyezés az angol bányász-sztrájkban

LONDON. A bányamunkások végrehajtó bizottsága javaslatot terjesztett a kormány elé, amelyben a munkások kijelentik, hogy hajlandók vlonának olyan ideiglenes rendezést elfogadni, amely lehetővé teszi az azonnali munkakezdést, de a bérskálát ne álljon az 1921. évben elfogadott rendezés bérskálája alatt. Végül a bányamunkások azt kívánják, hogy az egész országra terjedő végleges rendezést döntőbíráskodás vegye a kezébe.

A szénbányatulajdonosok és a kormány kimondták erre, hogy a munkások javaslatai elfogadhatatlanok és nem szolgálnak alapul újabb tárgyalásokra. Tényleg az ügyet részről befejezettnek tekintik.

A francia kormány ügyel a frankra

PÁRIS. A frank újabb árzuhanása miatt a kormány utasította a hatóságokat, hogy a legszigorúbban figyeljék a tőzsdét, mert bizonyos jelekből azt következtetik, hogy a spekuláció kihasználja a pénzpiac feszültségét.

Megszűnt az angolok elleni bojkott Kínában

HONKONG. A kantoni kormány külgyminisztere tudatta a brit főkonzulal az angolok ellen szervezett bojkott megszüntetését. A levél szerint a jövőszony helyreállása a brit politikától és attól függ, vajon Nagybritannia megértést fog-e tanusítani a kínai nacionalizmus iránt.

Budapestben újra megnyílik a Keleti-intézet

BUDAPEST. A kezdődő tanévben az egyetem közgazdasági karán újra megnyílik a Keleti-intézet. Igazgatója gróf Teleki Pál lesz.

György görög exkirály Bukaresztbe érkezett

BUKAREST. György görög exkirály Angliából Olaszországon és Jugoszlávián keresztül Bukaresztbe érkezett, ahol a cotroceni palotában szállt meg.

Felhívjuk b. olvasóközönségünk figyelmét az ujonnan forgalomba került

Tungsram „D”

izzólámpára — Az új Tungsram „D” lámpa egyesíti magában a lámpagyártás technikájának összes vívmányait — Az izzószál lényeges javításával és speciális elhelyezésével az új tekercselt — spiralizált — fonál izzólámpa árammegtakarítás mellett egyenletes elosztású, tiszta fehér fényt ad és rázkodtatásoknak legjobban ellenáll. Az új Tungsram „D” lámpának alakja igen tetsző és kizárólag üvegcsúc nélkül kerül forgalomba. — Az új Tungsram „D” lámpa minden jobb szaküzletben kapható.

Gegen Monatseinkommen von

200 bis 300 dollar

suche seriösen redigewandten Reisebeamten, welcher bei Industrien Banken und Grosshandel gut eingeführt ist zum Verkauf konkurrenzloser Artikel der

Bureaubedarisbranche

Gfl. Offerte an J. Josipovici, Generalrepräsentant, Timișoara, Piața Plevnei 3.

9265

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvéleményi kiadványokhoz küldendő, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók. A *gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Vasárnap, szeptember 26.

Kath.: Ciprián. — Prot.: Jusztina. — Görög: Nilusz. — Izr.: 5687 Thisri 18. — A nap: 6.08. 18.05. — Időjárás: Változékony idő, helyenként esővel lényegtelen hőváltozással.

Románia magyarságához!

Uj negyedév küszöbén uj felhívás a Brassói Lapok olvasóihoz, a romániai magyarsághoz. Felhívjuk őket, hogy csatlakozzanak szorosán, lelkesen, kitarván a Brassói Lapokhoz, mely e történelmi időkben egyedül lobogtatja az igazi, a meghamisíthatatlan, a rendületlen magyar álláspont zászlaját. A Brassói Lapok politikája paktumján és paktálásokon túl megmaradt annak, ami a nagy változás első pillanatától fogva volt: a magyar érdekek, s a magyar nemzeti szellem bátor, odaadó, áldozatkész harcosának. Hűséggel és tisztelettel Románia államisága, dinasztiaja és alkotmánya, békévégygyal és testvéri indulattal a román nép és a többi kisebbségi nemzetek iránt, a Brassói Lapok mint szent és elidegeníthetetlen drágaságokat őrzi és védelmezi a romániai magyarság erkölcsi, kulturális és gazdasági javait. Nem volt egy pillanata ennek a küzdelemnek és szenvedésekben oly gazdag korszaknak, amikor a Brassói Lapok csak egy pillanatra is megszállt volna akár a hatalom fenyegetéseitől s nyomásaitól, akár a kínáló kisérletek és az annyira jóleső nyugalom csábjaitól. A Brassói Lapok hű volt programjához és hű a magyarsághoz, amely célját és jelszavát megértette, ezírelve sereglett lobogója alá és amely ma is mint a múltban egyedül szolgáltatja szabad és becsületes létének biztosítékait.

A Brassói Lapok őszinte, férfias, csak a magyar nemzeti érdeket szolgáló politikájára ma inkább van szükség, mint valaha; a kishitűség és megalkuvás, az alázatos opportunizmus és naiv hiszékenységek megrontó szellemét a Brassói Lapok öntudata és ébersége fogja megakadályozni destruktív munkájában. Mi is a béke és a megértés barátai és szövetségesei vagyunk, de csak az erkölcsi igazságon, a becsületes gondolon, a magyarság jogaira épített békének és megértésnek a barátai. Mi is hűvei és vallói vagyunk a magyarság egységének és összhangjának, a vezetés iránt való tiszteletnek és diszciplínáris kötelességnek, de csak a nemzeti javaink elszánt védelmére, önzetlen és önfeláldozó szolgálataira teremtett egységnek és összhangnak.

A Brassói Lapok a romániai magyarság számára az élet és a történelem által bírálva odaitelt és nem az ideiglenes hatalom által kegyképen odaígért jogokat követeli.

Ez a követelés nehéz harcra és súlyos áldozatokba kerül és ehhez kérjük a magyarság hű, odaadó, kitaró támogatását. Ha nem adnánk is egyebet, csak az elvek becsületes, elszánt szolgálatát, a Brassói Lapok akkor is méltó volna rá, hogy Románia magyarsága egy ember-

Nem neveztek ki Brassóba interimár bizottságot

Csak a polgármester és az állandó tanács választást semmisítették meg

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egyik kolozsvári lap lekötözte bukaresti forrásból a Brassóban ki-nevezett interimár tanács tagjainak névsorát. Ma a belügyminisztérium illetékes osztályánál a következő felvilágosításokat kaptuk ez ügyben:

A névsor légből kapott. Semmiféle interimár tanácsot nem neveztek ki, valamint az a hír sem igaz, hogy a prefektus megbízást kapott a polgármesteri teendők elvégzésére. A prefektusnak csak nagyon szűk összeköttetési köre van a primáriával.

Ellenben igaz az, hogy a minisztérium megsemmisítette a permanens tanács megválasztását, s megsemmisítette a polgármesteri jelöléseket. Együttal megbízták a prefektust razzal, hogy az új permanens tanács, valamint az új polgármester jelöltek megválasztására minél előbb tüsse ki az időpontot.

Érdeklődünk a megsemmisítés indokai iránt is, azonban az erre való választ megtagadták és kijelentették, hogy az csak a hivatalos lapban való megjelenésekor jöhet nyilvánosságra.

ként sorakozzék körülötte; hiszen az ő létéről, javairól, jövődjéről van szó. De a Brassói Lapok egyuttal Románia legjobban szerkesztett, legértelmesebb és a legjobban informált magyar napilapja is, amely eredeti és gazdag hírszerzői és szenzációs tudósításaival minden újságolvasó számára nélkülözhetetlen.

A BRASSÓI LAPOK előfizetési díjai: egy évre 1000 lej, fél évre 520 lej, negyed évre 270 lej, egy hónapra 100 lej.

Bármely felekezet papja, tanítója és tanára, nemkülönben az állami iskolai tanítók és tanárok is a fenti előfizetési díjaknak csak a felét fizetik.

Az előfizetési díj legkönnyebben postautalványon küldhető be a kiadóhivatal címére.

Előfizetőink 25 százalék kedvezményt kapnak minden könyv után, amely a Brassói Lapok könyvosztályának kiadványa. — Regyzéket kívánságára bárkinek portómentesen küldünk.

— **Bratianu Vinila a királyné.** Bukaresti tudósítónk jelenti: Bratianu Vinila volt pénzügyminiszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Sinatában öfelségénél. Politikai körök ezt a kihallgatást a kormányválsággal kapcsolatos hírekkel hozzák összefüggésbe.

— **Uj szigurancafonok Brassóban** A brassói sziguranca vezetését Jagolnita Emil volt resicai főnök ma vette át. Jagolnita Emil resicai tartózkodása alatt humánus és megértő magatartásával az egész város lakosságának tiszteletét szerezte meg s így távozását a resicai közönség sajnálattal vette tudomásul.

— **Bethlen György és Bucsan államtitkár tárgyalása** Kolozsvárról jelenti: Bethlen György, a Magyar Párt elnöke egyetemes Bukarestbe érkezve, azonnal tárgyalta Bucsan államtitkárral és Goga belügyminiszterrel. A bukaresti román lapok e tárgyalásokhoz már is élénk kommentárokat fűznek. Bethlen ma este visszautazik Kolozsvárra.

— **A háromszékvármegyei tanács őszi rendes közgyűlése.** Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Háromszékvármegye tanácsa a közigazgatási törvény értelmében október elején tartja rendes őszi közgyűlését. Az egyes bizottságok nagyban készülnek a rendes őszi közgyűlésre. Mert az impérium változás után először nyílik alkalom a vártnak közönségének betekintést nyerni a vármegyei adminisztrációba.

— **Lovászy Márton nyugdíjkeresét elutasították.** Budapestről jelenti: Lovászy Márton, a Friedrich-kormány volt minisztere még az év elején visszatért jugoszláviai emigrációjából. Most adott be kérvényt a külügyminisztériumhoz, hogy folyósítsák a miniszteri nyugdíját. A külügyminiszter kérését elutasította, s most Lovászy a közigazgatási bíróságnál indított pert a nyugdíja végett.

A világsajtó humora

Két festőművész beszélget:

— **En a napokban egy gyönyörű tájképet festettem, mondja az egyik — s a gyümölcsfák oly élet-hűek voltak, hogy a madarak rászálltak csipkedni.**

— **Az semmi. — feleli a másik. — én néhány hónappal ezelőtt lefestettem az apámat, de oly élethű volt, hogy mindennap borotválni kellett.**

— **Vasárnap érkezett haza a miniszterelnök.** Bukaresti tudósítónk jelenti: Averescu miniszterelnök vasárnap érkezett haza Romániából. Pártja ez alkalommal nagy óvációt készült rendezni fogadtatására Bukarestben, ahol utcai tüntetéssel kapcsolják egybe hazatérését. Az állomásnál küldetés fogadja, melynek vezetője Trancu Jasi közügyügyi miniszter.

— **Csak órák kérdése a konkordátum aláírása.** Bukarestből jelenti: Már megemlékeztünk arról a Cuvantul című lapban megjelent cikkről, amely szerint magyarországi katolikus vezető körök közbenjárására a pápa előre kinevezte gróf Majlátn Gusztáv Károly erdélyi és Bornemissza szalmári püspökök utódait dr. Hirschler József kolozsvári és Péter Antal brassói plebánusok személyében. A szentszék ma hivatalosan értesítette Stancscut, a vatikán romániai miniszterét, hogy ez a híresztelés teljesen légből kapott. Ezzel kapcsolatosan biztos forrásból értesülünk, hogy a konkordátum pápai approbálása csak órák kérdése.

— **Átdolgozták a sajtótörvényt.** Bukaresti tudósítónk jelenti: Az igazságügyminisztérium teljesen átdolgozta a sajtótörvényt. Részletekről nem adnak felvilágosítást, azonban az új törvénytervezet karácsony után kerül a házba megvitatásra.

— **Szerzetes iskola marad a temesvári piarista gimnázium** Temesvárról jelenti: A közoktatásügyi miniszter rendelete írásban is megjött arra nézve, hogy a piarista gimnázium továbbra is szerzetes iskola marad. Tannelve román lesz. Idén már a negyedik osztályban is románul tanítanak. A miniszter megengedi, hogy a hittant a tanulók anyanyelvükön tanulhassák. Az óvodákat és az elemi iskolákat ugyiszfén a polgári iskolák nem említ a miniszteri rendelet. Pacha Agoston apostoli kormányzó mégis felhívja az apáca nővéreket, hogy a jó harmonia kedvéért utóbbiakban továbbra is románul tanítsanak, míg ezeket végleg felekezeti kényszer nem ismerik.

— **Egy főúri család tragikus autóbalesete.** Prágából jelenti: Skutzi csehországi községben gróf Schönborn Adalbert autóját a soffőr hirtelen befékezte, mire a bennülők valamennyien kirepültek a gépkocsiból. Schönborn grófné olyan erővel vágódott egy fához, hogy rövidesen meghalt. A gróf súlyos belső sérülést kapott, két leánya Schönborn Mária és Krisztina kulcsfont és orrcsonttörést szenvedtek. A soffőr is súlyosan megsérült. Valamennyit beállították a közeli kórházba.

— **Elárverezték Windischgrätz képet, szönyeget** Windischgrätz elintézetlen váltódifferenciái miatt, mint Budapestről jelenti, csütörtökön délután árverezést tartottak, melyen dolgozószobája több értékes festményét és perzsaszőnyegét elárverezték. Mivel azonban az összeg ezzel még nem térült meg, a váltó másik aláíróját is végrehajták. Ennek a birtokát és ötven marháját foglalták le.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

— A Brassói Magyar Dalárda nőikarának tagjait, ugyszintén az ujonnan belépett vagy jelentkezett női tagokat felkérem, hogy vasárnap délután 4 órakor a rajzteremben okvetlenül jelenjenek meg egy nagyon fontos ügy megbeszélése végett. Elnöknő.

— A szatmári Lorántffy Zsuzsanna egy let 25 éves jubileuma Szatmárról jelentik: A Lorántffy Zsuzsanna-egyesület vasárnap negyedszázados jubileumát üli. A református nők jólékonysági, társadalmi és vallásos egyesületeinek nagy napja lesz ez az ünnep. A templomban Széll György esperes imádkozik, Csernák Béla egyházkerületi főjegyző mondja el az ünnepi beszédet. Az istentisztelet után a diszközgyűlésen Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok, disznónok tartja a megnyitót, ezt követi Debreceni István és Boros Jenő szatmári, majd Kürthy Károly helyi lelkészek beszédei. Egy órákor közeledik lesz. Este a színházban ünnepi előadást tartanak.

(*) A Brassói Lapok 1927 évre szóló naptárát úgy tartalom mint külső kiállítás dolgában messze felülmúlnak minden hasonló kiadványt. Ne rendeljen, ne vegyen addig mást, míg ezeket meg nem tekintli. Viszont előzőknek magas rabattot nyújtunk, kíváncsiakra részletes ajánlattal és prospektussal szolgálunk.

— Az osztrák sajtóhadiszállás volt vezetője öngyilkos lett. Berlnből jelentik, hogy Eisner Bubna Vilmos ezredes, az osztrák sajtóhadiszállás egykori vezetője öngyilkos lett. Holttestét az Oderából fogták ki. Bubna legutóbb sokat foglalkozott az öngyilkosság gondolatával.

— Felgyújtották egy gazdálkodónak három kazai szénáját Szatmárról jelentik: Tegnap éjszaka Pap József szatmári gazdálkodónak három szénakazala egyszerre lobbant lángra. Ez a körülmény arra mutat, hogy Pap szénáját valaki szándékosan gyújtotta fel. A tettést nyomozza a rendőrség.

— Wilson özvegye Színájába utazott. Wilsonnak, az amerikai köztársaság elhalt volt elnökének özvegye csütörtökön este kérésztől utazott Brassón Színájába. Miután az a hír terjedt el, hogy Wilson özvegye Brassóban megszakítja útját, fogadására és üdvözlésére készülődések történtek.

— Az unitárius lelkész hivatal értesíti az egyházközség tagjait, hogy folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az őszi hálaadó istentisztelettel kapcsolatban urvacsoraosztás is lesz, melyre a hívek figyelmét tisztelettel felhívja.

— Ki akar karcsu lenni tíz perc alatt? A párisi divat, amely a hölgyek derékosságát szigorúan 42 centiméterben szabja meg, úgy látszik világszerte hódít. Eljutott már az oceinon tundra, Buenos-Airesbe is. Erre val az, hogy Dél-Amerika e nagy városában rendkívüli visszhanggal találkozott egy vártalat hirdetése, amely a következőket szölte: Ki akar karcsu lenni tíz perc alatt?

Újrendszerű soványító gyógyszer.
Az egészségre teljesen ártalmatlan!
Jutányos árak!

Valóságilag megostromolták erre a szépség-szalont, melyet a vártalat a város egyik terén ütött föl, még pedig nemcsak a hölgyek, de a férfiak is, akiket tulságos súlyos termettel ajándékozott meg az anyatermészet. Annál is inkább, mert a karcsuság ára valóban nem volt drága: a vállalat mindössze tíz pezót kért személyenként, tekintet nélkül arra, hány kilót kell ezért a potom árért felgyasztania? A jelentkezőket egyenruhás ápolónők fogadták, levélköztették és egyes cellákban ágyba fektették. Ott kellett várakozniok türelmesen, miközben a célját erős parfümmel töltötte be: állítólag ennek az illatnak kellett gyakorolnia az üdvös soványító hatást. Várták is a soványodók, de elfogyott a türelmük és lázadni kezdtek. Atkopogtak egymásnak a cellák falán: mi van már a soványodással? Erzi-e már, kolleganő, hogy fogytak te a bájjai? A bájak ugyan nem fogytak ellenben csakhamar konstataáltak, hogy "efogyott róluik minden ruha. Egy kövér ur, aki az izgalomtól és aggodalomtól legább négy kilót soványodott, végre is nekibátorodott és az ablakon át segítségért kezdett kiabálni. Az arrajárók végre is megszabadították a bezárt pácienseket kellemetlen helyzetükből, akiknek persze először is ruhát kellett hozatniok maguknak hazulról. A vártalat alkalma-zottainak nem volt se hiruik, se hamvuk. Nem csak a ruhák, de drága ékszerek is kerültek a kezükbe. A széthámosokat persze üldözőbe vették. A buenos-airesiek pedig egyelőre nem akarnak soványodni. Elégge lefogytak.

— Két évi fegyházra elítélt szubkomiszár Szatmárról jelentik: Jonulz Joan rendőrségi szubkomiszár Szatmárhegyen működött. Erkölcstelen üzemei és erőszakoskodásai miatt végre letartóztatták. Ugyan a tárgyalta a törvényszék, mely négyrendbeli erőszakos nemi bűncselekményben mondta ki bűnösnek, s ezért Jonulzot két évi fegyházra és négyévi hivatalvesztésre ítélte.

Ahogy ezt külföldön elképzelik

Bankhivatalnok barátom meséli.

— A csehszlovákiai bank levelet írt, hogy így meg úgy unja az érintkezés kizárólag levélben való lebonyolítását. Hogy ezentúl aszolya, intézzük el az ügyeinket telefonon. A kik olvastuk a levelet, természetesen mosolyogtunk ezen a naivitáson, de a hazai presztizs érdekében, mintha csak ma is a legboldogabb békeidőre emlékeztető telefonforgalmat bonyolítanánk le, ügyfelünknek pusztán csak azt válaszoltuk, hogy vinné kereszttől saját kormányánál a telefonvonal felszabadítását, a csehszlovák határig. Harmadnap értesít a titkárság, kurta levélben, hogy a prágai kormány minden további nélkül folszabadította a telefont a határukig s a pozsonyi bank várja Arad hívását.

A banktisztviselő mosolyogva le-gyintett.

— Azóta mind várhatja hívásunkat érdemes pozsonyi ügyfelünk...

Más.
Egy aradi gyárosnak sürgős megrendelése volt Temesváron. Dringend kéri. Reggel kilenkor, Egy óráig várt, a száma nem jön. Kapta magát délelőtt, átrobogatott Temesvárra, elintézte az ügyét, s nyugodtan uzonnázgatva már elfelejtette az egészet. Midőn a központ jó s pihlegve szól, hogy megvan az összeköttetés Temesvárral.

Itt tart még a hazai távbeszélő szolgálat... (s. í.)

— Kérem a társadalomhoz. Egy 26 évi igazságügyi szolgálatnál rendelkező állami tisztviselő. — akát a román nyelv tökéletes nem tudása miatt rendelkezési állományba helyeztek. — Ez uton fordul a társadalom jobb sorsban lévő tagjaihoz, hogy jóindulatukkal, támogatásukkal segítségére legyenek, egy hirtelen, váratlanul kétségbeesítő helyzetbe jutott nyolctagu magyar tisztviselő családnak. A rendelkezési állományba helyezéssel még a szeptember havi fizetés kiutaványozását is beszüntették úgy, hogy egyik napról a másikra kenyér nélkül maradt az államot 26 éven át hűségesen szolgáló tisztviselő és családja. A nemsen érző társadalom jó szívéhez fordul mostan segítségért, hogy öt gyermekét az iskolákba beirathassa, könyveikkel elláthassa és hogy a még valami állás-hoz juthat, az éhenhalástól a családját meg menthesse. A jólékonyság nemcsak megnyilatkozásait készséggel továbbítja a szerkesztőség, valamint az állásközvetítést is díjtalanul vállalja. A társadalom segítségét kérő tisztviselő címé a szerkesztőségünkben megteudható.

— Csehországban is terjed a tifusz. Prágából táviratozzák, hogy Teplitzben az utóbbi időben nyolcvan, Essenben husz tifuszeset történt.

— Véres éjszaka! verekedés a zernyei erdőben. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Borzalmas verekedés színe helye volt az elmúlt éjszaka a zernyei erdő, ahol Máluk István famunkását munkásársai vérbefagyaszttva hagyták. Máluk István harminckétéves szatmári illetőségű famunkás Gelence községbe ment husvásárlás végett. Vele volt a felesége is. Hazafelé jövet összeszó a között Deák László és Germán György nevű munkásokkal, a szóváltást parázs verekedés követte, amely abból származott, hogy ezek a munkások pénzt kértek Máluktól. Máluk adott is pénzt, azonban a kamatok felett nem tudak megállapodni. Erre tört ki közöttük a verekedés. Máluknak a verekedés színhelyéről sikerült egéruat nyernie és el is jutott a zernyei iparvasúthoz. Itt a verekedők utólérték Málukot, aki már az iparvasuton volt. A kocsiról lerántották, majd Deák és Germán nagy kövekkel ütötték Máluk fejét. A szerencsétlen embernek volt még annyi ereje, hogy eljuthatott egy dolgozó erdei csoporthoz, ahol vérző sebeit beköztették, majd beszállították a sepsiszentgyörgyi kórházba. Deák László és Germán György ellen az ügyészség megindította az eljárást.

— Az állásnéküli volt tanítónak Sándor Mária tanítónő (Krizba) 100, egy ny. vasutas 50 és Erdei Edith 100 lejt küldött.

— Munkaközvetítés. A brassói állami munkaközvetítő hivatal. Szent János-utca 25. szám. (telefon 385.) útján keresnek foglalkozást: 1. Segédek: 4 asztalos (buton-épület), 2. fehérszűtő, 10 férfiszabó, 1 főgépész, 2 gépész, 4 géplakatos, 1 hentes, 1 kazánkovács, 2 kenyérszűtő, 1 fűszerkereskedő, 1 nőiszabó, 1 szíjgyártó és kárpitos, 1 szűcs, 1 vasesztergályos, 2. Mások: 3 elárusítónő, 2 pénztárnoknő, 2 varrónő, 3. Szolgálatvezető stb.: 2 éjjeli őr, 4 gyármunkás, 3 kocsis, 5 napszámos, 3 szolgai (irodai, üzleti). — Foglalkozást kaphatnak: 1 órási, 3 földrász, 1 kőművespró, 1 kőszobrász, elsőrendű munkás, 1 mézes-kalácsos, 1 virágkertiész, 15 kőműves, 8 ács, 1 cipőfelsőrészkesztő, 1 kárpitos, 120 14-17 éves női gyármunkás, 8 cipész, 1 cukrász, 1 húzó- és nyomószerszámmalakatos.

(*) Új ügyvédi iroda Nagyváradon Dr. Vasile Cotrus a nagyváradai jogi akadémia volt tanára megnyitotta ügyvédi irodáját Nagyváradon Piata Unirii 5 sz. alatt. (Kovács-ház.)

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik te-lejtethetetlen férjem Fleischer Rezső temetésén résztvettek, vagy bármely más módon fájdalmamat enyhíteni akarták, valamint fő-nöknék és barátainak ezuton mond hálás köszönetet Özv. Fleischer Rezsőné

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bő- és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirscher-ucca 25 l. szám alatti rendelőjében, nőknek 1—fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 12—1-ig és este 7—8 óráig. Quartz és villanykezelés fél 11—12-ig. Dr. Oeken-féle villanyhő-kezelés.

Szerkesztői üzenetek

K. J. Amphora gyógyszerészeti cikk-kek kereskedése Brassó. Ezen a címen tessék érdeklődni.

TEKINTSE MEG KIRAKATUNKAT

Megérkeztek a párisi legújabb divatuidonságok

Köpeny, kosztüm és ruhaszövetek, flanel, barchet, ripszbársony és kalapbársonyok;

legutolsó divatu sima- és mintázott selymek és bélések

Ascher Testvérek

Brassó, Kapu-utca 5.

TEKINTSE MEG KIRAKATUNKAT

SPORT

Gyermekolimpiádok Angliában

Három évvel ezelőtt vette fel először a volt sokszoros angol gerelyvetőbajnok, A. M. Webster, egy nagy angol atlétikai gyermekverseny eszméjét, amit azóta minden évben meg is tartanak.

Az idei »gyermekolimpiai mitting«-et egy kis norfolki halászfaluban, Bactonban tartották meg, melynek alkalmából ismét több tehetséges gyermekatlétát sikerült a résztvevők hatalmas tömegéből kibányászni.

Ha figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és azt, hogy évek kitartó munkája szükséges ahhoz, hogy egy-egy gerelydobó, rudugró vagy diszkoszvető stílus jól elsajátítható legyen, úgy valóban nem fudjuk, hogy a gyermekek kitartásán vagy az éppen ebből eredő eredményeken csodálkojunk-e jobban.

Képzeliük el például egy 11 éves gyerek állag nagyságát és erejét és mérlegeljük azután a fentiek alapján F. R. Webster következő teljesítményét:

Megnyerte a 12 éven aluliak 100 yardos síkfutását, magasba 122 cm-t ugrott (vagyis megugratta a saját nagyságát), rudugrásban 2 m 13 cm-t ért el (nagyságának több mint a dupláját, vagyis viszonylag annyit, mint Charles Hoff), a másfélkiós diszkoszt (a felnőttké 2 és egynegyed kgr.) 15 m. 78 cm-re dobta, míg a súlydobásban (szintén másfélkiós súllyal) 12 m. 91 cm-re második lett.

A súlydobást a 10 éves R. Walker nyerte 14 m 70 cm-rel, aki távolba 3 m. 34 cm-t és ruddal 1 m. 64-et ugrott.

A legértékesebb eredmény egy 14 éves fiúé, aki, mint fentebb láttuk, a felnőttkéhez nem sokkal könnyebb diszkosszal 36 m. 20 cm-t dobott és ezzel 1 m. 60-nal javította meg a 14 éven a fiú nyitvános iskolásfiúk rekordját.

Fenti eredmények mind szikrecsrői érettek el, de maguk a versenyek hendikep alapon álltak. Egy hosszú tapasztalatok után megszerkesztett igen elmés hendikep-rendszert majdnem teljesen nivellálta a különbözőség által előállt erő és ügyességi viszonylatokat, úgy, hogy minden versenyző ugyszólván egyenlő eséllyel volt a legjobbjá teljesítményét nyújtani.

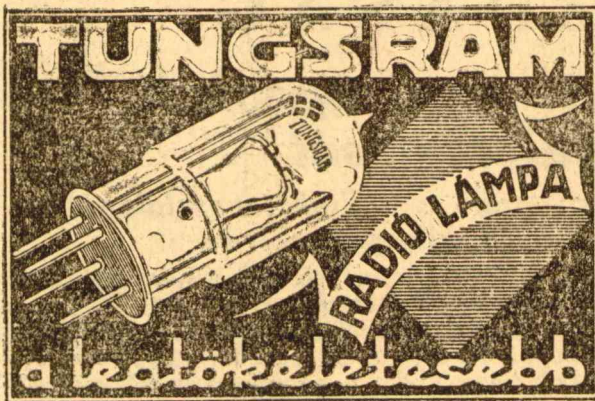
Az előnyök évek szerint voltak kidozva, még pedig a következőképen:

A 100 yardos síkfutásnál 2 yard előny évenként, súlydobásnál 10 cm. előny, magasugrásnál 5 cm. előny évenként, távoúgrásnál 2 és fél cm. előny évenként, diszkosz- és súlydobásnál 91 cm. előny évenként.

(x) Brassó vasárnapi sportprogramja az idő szeszélyének megfelelőleg, amely hóbortus hol mosolygós arcot mutat, Brassó vasárnapi sportprogramja is komikus megkomoly részről áll. A komikus rész a Braxovia pályán játszódik le, ahol 20 percig foglalkoznak a Coltea játékosai várni ellenfeleikre, amely azonban, amint azt már tegnapi számunkban megírtuk, nem jelenik meg. A komoly rész az Olympia pályán fog lejátszódni, hol a multvasárnapi győztes CFR játékosai az Olympia ellenfele bajnoki mérkőzés keretében.

(x) A brassói kerületi teniszbajnokságai Szombaton és vasárnap reggeli nyolc órai kezdettel tartják meg a brassói kerületi teniszbajnokságait az Olympia gyönyörű Czenkublati pályán. A versenyek érdekes küzdelmeket fognak eredményezni, különösen a férfi egyes és páros számokban, amelyben körülbelül kiegyenlített erők állnak sorompóba. A nevezések szerint a kerület legjobbjai találkoznak és így érdekes küzdelmekre van kilátás. A kedvezőtlen időjárást tekintve, a versenyzők minden rendelkezésre álló időt fognak kihasználni, amely alkalmas mérkőzések lejátszására.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követele a „BRASSÓI LAPOK“-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

MEZOGAZDASAG

A cséplőgéptulajdonosok sérelmeik orvoslását kéri

A Cséplőgéptulajdonosok Egyesülete ma a következő előterjesztést tette a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok elnökségének:

Hivatkozással 401—926 számú b. körlevelükre, van szerencsénk a megtartandó kongresszusra vonatkozó alábbi javaslatunkat, illetve sérelmeinknek orvoslására irányuló kéréseinket előterjesztetni:

I. Adózásoknál.

Cséplőgéptulajdonos tagjaink a rendszer adójukon kívül egy különleges adózásban vannak részesítve, amelynek nagyságát minden szükséges körülmény figyelembe vétele nélkül majdnem egyenlően sújtva vetik ki.

Miután a géptulajdonosok különböző lőerős gépei és különböző teljesítményei után volnának elbírálandók,

javasoljuk az egységes adózási alapot lőerőnkénti pauszálásban kiszabtatni.

II. Forgalmi adóknál.

A géptulajdonosok a gazdák által hozott terményei után a részcséplésért egy bizonyos százalékat vesznek munkadíj fejében, amelynek mennyiségét előjegyzésben könyvelik saját nyilvántartásuk céljából.

Időnkint adótsíztviselők tesznek látogatást forgalmi adók kivétele végett.

Miután a forgalmi adók célja és rendezetése az árunknak eladásánál mutatkozó nyereségnek alapja ennélfogva

javasoljuk ezen helyenkénti forgalmi adózásnak végleges megszüntetését, mert nem eladás, hanem a részcséplések utáni terményjártandóságok elszámolása és nem eladások esetei történnek.

III. Taxáknál:

A hatóságok által a csepések ideje alatt ellenőrzési szemlék tartatnak, melyeknek díja a prefektusi rendeletek értelmében a hatósági pauszálé terhére volna teljesítendő, mégis különböző címeken magas összegeket vesznek a géptulajdonosoktól.

Miután az ellenőrzési szemléknek megtartása a távolságoknak figyelembevételével költ ségesek,

javasoljuk a szemléknek díját fix összegben megállapíttatni, mely a géptulajdonosok által volnának fizetendő lőerőnkénti kiszabásban, a cséplés tartama alatt egyszer és mindenkorra.

IV. Munkásbetegségélyezésnél:

A betegségélyező járulékok a napi keresetek után lesznek kivelve.

Miután a termények értékelése váltakozó csak a munkálatok befejeztével állapítható meg pontosan és így az előzetes bejelentésnél differenciák merülnek fel.

javasoljuk a gépeknek lőerőnkénti teljesítményeivel kapcsolatosan egységesíteni, tehát kisebb gépnek kisebb nagyobb gép után nagyobb évi járuléknak fizetését a munkaadó által egy meghatározott összegben tekintet nélkül a cséplés időtartamára és a munkások számára, mert előírás szerint kisebb gépeknél kevesebb, nagyobb gépeknél nagyobb számú munkásoknak alkalmazása határozottan szükségeltetik.

(—) Udvarhely megye gazdasági jelentése Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Az egész nyáron át kevés megszakítással tartott esőzés kellemetlen kihatással volt a gazdasági életre, bár még sem ártozt annyit, amennyi következtethető volt. A munkálatokra

azonban teljesen hátrányul szolgált, amennyiben késleltette azokat. Ugy játszott, hogy a kukorica termésében csaldást idéz elő, ami nem is maradt volna el, ha a szeptemberi meleg az érlelést nem pótolta volna némileg. Különben a megye nem kukoricatermesztésre alkalmas hely s a gazdaközönség hibája ennek forszirozása. A cséplési eredmény elég jónak mondható, némely helyen hódankint a 10 mázsás eredmény sem ritkaság, ami kitűnő eredménynek nevezhető Udvarhely megyében. Az esős időjárás a szemnek aránylag keveset ártott, de a krumpli a nedvesebb, illetőleg a kötött tájban rothad, a paradicsom-betegség pedig a termést csaknem teljesen lőnkretelte. Az esőzés és hidegek miatt a gyümölcs is visszamaradt fejlődésében: pecséles lett, fanyar s így kevés értékű. Legkevesebb kárt tett az időjárás a szilvában, melynek termése néhol igen nagy, legfeljebb cukortartalma kevesebb. Az őszi vetés már megkezdődött, de általános vetés még nincs, ami az elkésett mező munka következménye.

Piaci árak marhahus 36, borjúhús 38, sertéshús 46, zsirszalonna 60, hárj 62, szalonna 72, zsir 80, ürühús 28, tojás drb. 3 csirke párja 80—110 lej.

Élő állatok kióra vagy darabszámra: expotőkör 20000—30000, igás ökör 10000—18000, kocsló 10000—20000, igás ló 5000—12000, hizott sertés kgr. 38—40, borjas tehén minőség szerint 10—22000, 1—2 éves borjú 4000—10000, egy pár tulok 20000—28000, vágómarha 18—20, választott malac 300—320, süldő 1000—1500, sovány sertés 2000—3000 lej.

Terményárak nagyban: Buza 750—850, rozs 550—650, árpa 600—620, zab 500—550, tengeri 600—650, burgonya 140—220 lej, mázsánként.

Takarmányárak nagyban: préselt széna 150—160, I. minőségű laza széna 90—110, takarmányszalma 40—50, alomszalma 30—40, korpa átlagosan 500 lej mázsánként.

Napszámberék: 50—60 lej kosztal, 80—120 lej koszt nélkül.

A Székelyudvarhelyen szeptember 12—19-ig rendezett őszi kiállítás és mintavásárral kapcsolatos szeptember 19-iki állatkiállításra várakozáson aluli volt a felhajtás. A kiállított állatok között azonban sok pénztulalomra és diszklevélre érdemesített. Vétel ugyan, mint a mintavásáron, pénzhány miatt, egyenlő volt a semmivel. Emiatt óriási a panasz a kiállítók körében, akik a lej javulásával nem tudják okát adni a pénztelenségnek, illetve a közönség vásárlási lanyhaságának. A kínálat nagy, a kereslet semmi.

(—) Brassói piaci árak Marhahus, levesnek kgr. 34—36, marhahus pecsenye 48, sertéshús combja 56, sertés karaj 64, zsirszalonna 62—64, zsir 84, tojás drb. 3—, csirke párja 70—140.

Élőállatok kióra: Export ökör élősúly kgr. 24—25, sertés élősúly 26—38, igás ökör drb. 8000—14000, 16 darabja 4000—12000, 16 luxus 14000—20000 lej.

Terményárak nagyban: buza 100 kgr. 800—820, rozs 500—530, árpa, sör 570—590, takarmányárpa 500—520, zab 450—480, tengeri szemes 550—560, lenese, nagyszemű 1700—1800, bab, fehér 480—500, burgonya 120—140 lej.

Takarmányárak nagyban per 100 kgr. Széna, préselt 110—130, széna laza 80—100, szalma, Irza 20—40, korpa 320—350 lej.

Rendkívül
érdekfeszítő detektív regényt közöl a
Detektív Sorozat
legújabb (14.) száma:
Richard Landford
Amig az álarc lehull
Szerelem, leányrablás, titokzatos bonyodalom és frappáns kibontakozás.
Ára csak 15 lej.
Kapható a „Brassói Lapok” minden árusítójánál.

Fehér tubusban van az eredeti **Höfer** baby-crém.

KÖZGAZDASÁG

A lej pontosan betartja megszokott periodikus pályafutását

Pénzügyi kormány, mely semmit sem tanult a multak tapasztalataiból
A lej hullámozására csak a gazdák tiszteket rá

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától)
A lej állandó árfolyamemelkedése napról-napra válságosabbá teszi a gazdasági helyzetet.

Az az érdeklődés melyet a külföld mutat a román gabona, főleg a rozs iránt, azt eredményezte, hogy a devizaajánlat szerfelett megélénkült. Aki azonban a dolgokat általánosabb szempontból nézi, nem örvendhet azon az eredményen, amit a devizabőség folytán ért el a lej árfolyama.

A lej árfolyamemelkedése természetes és sorsorban az ez évi bő kukoricatermésnek tulajdonítható, mely elég jó minőségű és a száraz idő folytán már exportálható is.

Ha a Nemzeti Bank nem lép közbe a devizapiacra, hogy devizakészletet teremtsen és hogy a rozs, s főleg a tengeri árt fenn tartassa azzal, hogy megsemmisíti a lejnek kiereszkolt emelkedő irányát, novemberre elérkezünk oda, hogy az angol font 800 lejt fog érni a mesterséges áron értékesített termék folytán, hogy azután újból 1200 lejre, vagy még magasabbra emelkedjék, viszont a gabonák megkészszerződnek a termelők kárára, kik kénytelenek voltak gabonájukat az alacsony árfolyamu devizák idején eladni.

A gabonák s a lej árfolyamának ebben a játékában nincs semmi új. Ami ebben az évben megtörténik, az megtörtént az elmúlt években is s megtörténik valamennyi leromlott valutájú mezőgazdasági országban.

A bolgárok és a szerbek a mienkhez hasonló helyzetben tanultak valamit az elmúlt évek tapasztalataiból. A bulgár és szerb bankok az export-idényben közbelépnek s megveszik a piacon felkínált devizákat, hogy

fentartsák a termékek árát a normális jövedelmesség színvonalán.

A bolgár miniszterelnök kijelentette a napokban a szobran jelen, hogy ebben az évben felhasználja a népszövetség közvelítésével a menekülők részére felvett kölcsönt, hogy ebből segítsen a bolgár mezőgazdák. Így új kibocsátás révén a kölcsönvett arany alapon és a levának az aranyhoz viszonyított mostani paritásán Bulgária új pénzügyi eszközöket teremt a termés értékesítésének lebonyolítása céljára.

A bolgár kormány tehát teljesen feladta azt a gondolatot, hogy a pénzt a termés értékesítésének idején annak ritkításával feljavítsa. Eszrevette, hogy a pénzügyi piac fizető eszközeinek a megszorítási politikája nemcsak távol áll attól, hogy a pénzegység visszaértékesítését megteremtse, hanem a termelők leromlását idézi elő.

Szerbiában a Nemzeti Bank fel van határozva arra, hogy az állam külföldi tartozásainak kifizetésére devizákat vásároljon és e célból a bankjegykibocsátó határ nincs is megszabva. A gyakorlatban a Nemzeti Banknak ez a felhatalmazása azt jelenti, hogy a Nemzeti Bank nem várja be a közpénztár rendeleit és utasításait, hogy a valutapiacra közbenjárjon, hanem vesz és elad devizákat mert nem korlátozza a jegykibocsátási határ. Egyedüli célja az, hogy a dinár értékét valóban állandósítsa azon az árszínvonalon, amelyen az ügyleteket lebonyolítják.

Sajnos, ezt az elemi és a tapasztalat, valamint a szükség által diktált dolgot nálunk nem értették meg azok, kiknek kezében van az ország pénzügyi sorsának intézése.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, szeptember 24

A világpiacon: Gyenge árfolyamhullámzás.

A belföldi piacon: Nincs lényeges változás, a hangulat tartózkodó. Délben: egy svájci frank 37.10 lej, egy dollár 190 lej, egy olasz lira 7.10 lej, egy német márka 45.55 lej, egy angol font 930 lej, egy francia frank 5.40 lej, egy cseh korona 5.65 lej, egy osztrák shilling 27.10 lej.

Zürich Devizák. Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.25, egy dollár 5.17 és fél, egy angol font 25.12, száz francia frank 14.35, száz olasz lira 19, száz cseh korona 15.32 és fél, száz dinár 9.15; száz lej 2.75, tízezer magyar korona 0.7245, tízezer osztrák korona 0.73.

(—) Nagy külföldi kölcsönajánlatok Magyarországnak. Budapestről jelentik: Az utóbbi hetekben statisztikai kimutatást állítottak össze a budapesti pénzintézetekhez érkezett külföldi kölcsönajánlatokról és megállapították, hogy a múlt hétfőig, szombatig 800 millió korona külföldi tőkét ajánlottak fel a magyar gazdaságnak. Ezeknek a külföldi kölcsönöknek legnagyobb részét 4 és fél százalékos kamatra kínálták — a magyar hivatalos bankkínálataláb 6 százalék. A felajánlott kölcsönből 400 millió koronát helyeztek el a többi ajánlatot egyelőre nem vették igénybe. Megállapították, hogy a legnagyobb ajánlatok Angolországból, Németországból és Svájból érkeztek.

(—) Az angol külkereskedelmi passzívuma. Londonból jelentik: Augusztusban az angol külkereskedelmi passzívuma 42 millió font sterlingre ugrott. Ez a legnagyobb passzívum a folyó évben, sőt a háború kitörése óta is. A szénbányászatról következtében a kivétel 7 és fél millióval csökkent a múlt hónappal szemben és ez főképpen a kontinens felé irányuló exportban mutatkozott.

(—) Ausztria kereskedelmi mérlegének passzívuma. Bécsből jelentik: A végsőlegesen közölt statisztikai adatok szerint Ausztria külkereskedelmében az 1926. év első felében a bevitel kevesebb volt a kiutalással, mint az előző év ezen időszakában, a veszteség 350 millió shilling volt. E kedvezőtlen eredmény első sorban a közelmúltú kivitel hanyatlásának tudható be.

(—) Kedvezményes szállítást biztosítanak a bor és boroshordók részére. Bukaresti tudósítónk jelentése szerint a kormány gazdasági szakkbizottsága foglalkozott legutóbbi ülésén a szőlőtermelőknek a vasúti szállításra vonatkozó kívánságával s elhatározták, hogy a bort az év egész tartama alatt idényárúnak veszik s így természetesen külön szállítási tarifa kedvezményt fog élvezni. Ugyazintén elhatározták, hogy az üres boroshordókat ingyen szállítsák a szőlőhegyekig.

(—) Leszállították a kendermag kivitel vámját. Bukaresti jelentés szerint a kormány gazdasági szakkbizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a kendermag kivitel illetékével s elhatározta, hogy a kendermagot a többi olajos magokkal egyenlőnek veszik s így a vagononkénti 300 angol

Ha zeneműre van szüksége

és nem tudja megszerezni, írjon egy lapot az ország legnagyobb zeneműszaki üzletének, MORAVETZ cégnek Temesvárra, honnét a legrövidebb időn belül kézhez kapja.
2370 Jegyzék ingyen.

font kiviteli illeték helyett 15 angol fontba állapították meg a vagononkénti kivitel díját.

(—) Evtben megengedték az aradi vasműszaki vállalatnak a Bukaresti tudósítónk jelentése szerint a kormány gazdasági szakkbizottságának legutóbbi ülésén az aradi Victória Bank kérését vizsgálták meg. A bank közölte, hogy a városban nagy raktárak vannak mintegy 500 vagon tartalommal, kérte az engedélyt arra, hogy vámszábraktárt állítson fel. Ezt evben megengedték a részletek megállapítását Manoiescu pénzügyminiszteri államtitkár bízta.

(—) A külföldi nemzeti záloglevéltulajdonosok kérésére a brassói nemzeti konzulátus közlése szerint a nemzeti igazgatóság miniszter újabb rendeletet adott ki, a záloglevéltulajdonosok és adóssághitelezők felhívására. A rendelkezés legfőbb célja az, hogy a záloglevéltulajdonosoknak mielőbb és mielőbb kell igényüket bejelenteni a törvényesen érvényesíteni. E szerint a külföldi záloglevéltulajdonosok igényét szeptember 30-ig be kell jelenteni a nemzeti lakcíkjuknál. Amennyiben nem nyújtották be az igényüket 1926. október 31-én törvényes uton kell igényeinek érvényesítését. A felértékelés egyéb részleteire a világosítást nyújt a konzulátus.

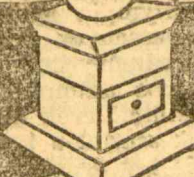
TESTA

GYÓGYIT:

FEJFÁJÁST — MIGRÉNT — IDEGES Bántalmakat — FOGFÁJÁST — HÜLÉST — SPANYOL NÁTHÁT — OLDALSZURÁSOKAT
KERJE MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

LERAKAT BRASSOBAN:
Engros drogéria „AMPHORA” R.

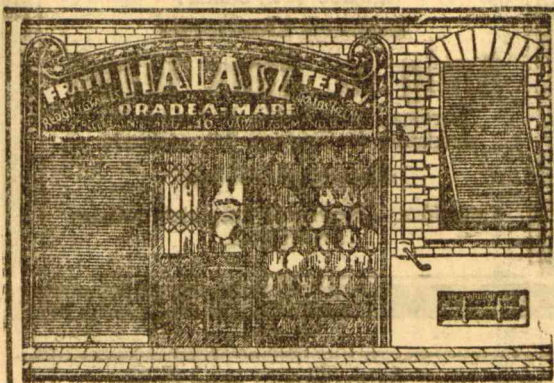
Csakis a kávédaráló véd jegű csomagokban

van Valódi Franck

Ez a legfinomabb és utolérhetően kiadóságú és a legfakarekossabb kávépótlék.

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR BUCUREȘTI — BRASSOV.

Acéllemez üzleti redőnyöket

Esslingeni ablakredőnyt, napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. — Áránálattal díjtalanul szolgálunk!

Halász Testvérek

GRADEA-MARE — NAGYVÁRAD, Str. Cogalnică, (volt Várady Zsigmond-utca) 16. — Telefon 364. szám

VASÁRNAP

Ifj. Wlassics Gyula:

Őszi fátyol

A fákon fátylak halvány hidja leng.
Fehér szál uszik őszi rét felett.
A harmat is fátyolkehelybe' reng.

Oly szép az ősz. Nem volt ily szép soha.
A temető nem volt ily szomorú.
A napsugár nem volt ily tétova.

Ugy sir az ősz. Nem sirt így még soha.
Az első ősz, mely a lelkemben él.
Az első ősz, mely nem száll majd tova.

Ugy hív az ősz. Nem hívott így soha.
Érzem: hiába jó már új tavasz, —
Rám hull, körül fog halvány fátyola.

Ez az ősz többé nem hágy el soha.

A jelen dala

Csak a jelennek van illata, méze,
Csak a jelennek van mámore, zenéje. —
Hazugság a múlt s a jövő hazugság.

Nincs kéje csak a szálló pillanatnak!
Az istenek csak annyi rózsát adnak,
Amennyit a jelen kertjéből tépünk.

Nem csók a csók, amit már elesékoltam.
A dal se dal többé végigdaloltan.
És az átálmódott álom nem álom,

Addig éljek, míg új tüzeket látok!
Sohase lessek elhamvadott lángot, —
Elmult szerelmet sohase sirassak!

Járjak a felhős múlt s a jövő között,
Villámból vert hid szikrázó tüzeiben,
A pillanat száguldó paripáján!

A legvadabb, legharcosabb irammal
Üzzem üdvöm csókban, illatban, dalban, —
S szédüljek hirtelen a nagy sötétbe...

... Sohse érzem, hogy megcsal a jelen.
Hogy csak káprázatok játszanak velem.
Es nem marad igaz, csak a múlt. A Múlt.

Grimasz

Irta: Karinthy Frigyes.

Nem, abban az időben nem lehetett nevetni rajta. Az orvosok tic-nek nevezték ezt a betegséget, amivel a harctérről megérkezett — az idegsokknak egy fajtája volt, gránátrobbanástól szerelte. Különös, rángó mozdulata szájnak és bal fülnek egyszerre, amitől a szeme is elhúzódott, mintha hunyoritana, vagy tréfásan intene valakinek — torz nevetés, amit csak a véletlen produkálhat, soha komikus színész, vagy torzképrajzoló ki nem tudott volna meszterkedni.

Akkor még tudták, mitől származott — a poklot, ahonnan előkerült, mindenki jól ismerte, mindenki tudta, hogy a földöntúli rémület és szenvedés szörnyű fintora ez. Eleinte próbálták gyógyítani, villannyal, rábeszéléssel — ugylát-szik azonban mélyebben élte bele magát ama rémület az idegekbe, mint egyéb esetekben. Az idegsokkosok nagyrésze lassanként meggyógyult, elfelejtette a borzalmakat s új erővel vetette magát ama harcokba, amire született.

Rajta nem lehetett segíteni. A fintor megmaradt, rögzítődött arcán, mint egy milliószor lejátszott mozgókép, amitől nincs mód szabadulni. Az első években valahogy megtudott élni azért — részvét és kegyelet szalmaszálába kapaszkodva viselte a bajt, mint római harcos a forradást.

Aztán forradalmak jöttek, minden felfordult — az életért való tüekedésben lassanként elvérzett, kikopott, lezüllyedt a szenvedés arisz-

tokraciája. Eljött a nap, amikor nem volt immár jó ajánlólevél a kiállott szenvedés — a törtető polgár vállatvont s eleinte csak magában, később, — látván, hogy nincs már divatban a részvét — nyíltan is kimondta, hogy a szenvedés életképtelenség — miért nem tudta elkerülni a bajt? A szenvedés nem érdem, lustaság és gyengeség jele — nem jutalom jár érte, hanem büntetés.

Néhány év alatt rájött, hogy jobb, ha hallgat a rémes éjszakáról, mikor a fintor megszületett — akiktől élete függött jobb szerették a vidám történeteket. Később előfordult már, hogy le is tagadta — még később egy küzdelmes óráján a megélhetésért való versenynek, sarokbaszorítva, dühösen esküdözni kezdett, hogy a grimasz veleszületett betegség, az apjától örökölte, — hogy soha katoná nem volt, éppen a baja miatt.

Az új országhatár azonban elszakította őt azoktól, akiktől még remélhetett valamit. Menekülnie kellett — Svájcban bujdosott darabig, aztán London külvárosában. Aztán egy óceánjáró szénkamráiban, Amerikába jutott, New-York kidobta magából — egy másik hajón Rio de Janeiróba került.

Itt várta őt a megváltás és megoldás, a Föld tulsó felén, — a megváltás, ami mindenki számára el van rejtve valahol, csak kevesen találják meg.

De Juarez, a milliárdos ólomkirály, aki tíz éve járta a világot, hogy rosszkedvére gyógyulást keressen, néhány napig éppen otthon tartózkodott. Ez az ember arról volt nevezetes, hogy nem tudott a világháborúról. Meg volt tiltva a környezetének, hogy bajról és szenvedésről beszéljen neki, ujságot nem olvasott, emberekkel nem érintkezett, csak a mulatóhelyeket, cirkuszt, tornaversenyeket látogatta.

De Juarez látta meg őt — ott esett össze, az erkélye előtt: már szinte boldogan, hogy megszabadul a fintortól, mert ezek már az utolsók — az éhhalál utolsó rángásai.

Ekkor, már-már halálos álomba boruló eszméletét hatalmas hahota rázta fel.

— Még egyszer, barátom! — Remek volt! Hol tanulta ezt?

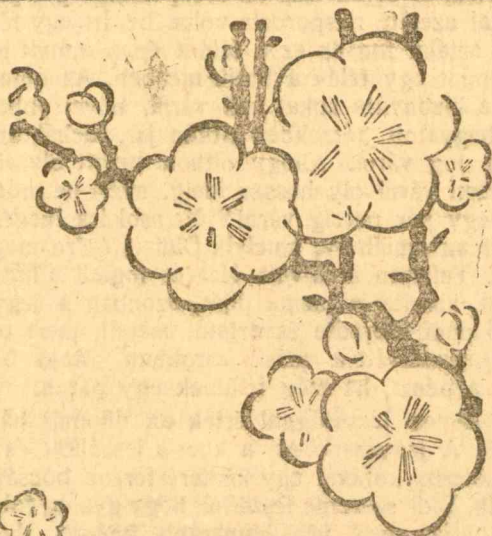
De Juarez nézett az arcába — könnye csurgott nevetésében.

— Becsületekre! — bejártam a világ valamennyi cirkuszát, sok bohócot láttam, — de ilyen egyik se tudott csinálni. Az istenre kérem, csinálja még egyszer! De úgy, ahogy az előbb, — hogy a fülét is mozgassa hozzá!

És ugyanekkor a boldogtalan area újra megrándult. De Juarez tombolt az elragadtatástól. — Fickó! hiszen te lánész vagy!

Ezt a pofát nem csinálja utánad se Chaplin, se Buster Keaton! Nem tudom mennyi a fizetésed annál a cirkusznál, ahol alkalmazva vagy, de a fizetésed adom kéretlenül, ha három hónapig a környezetemben maradsz! Hogy azután mi lesz veled, arra se legyen gondod — erre a grimaszra Cord barátom, a filmkirály, külön gyárat alapít, hogy kiaknázza — én veszem meg a részvényeket, ha kell egy magam.

És így született meg a világ egyik legünnepelebb udvari bolondja: a nagy komikus színész.

MACK-féle
KAISER-BORAX
gyöngéd virághoz hasonló
hamvas bőrt terem

Margaréta

Irta: Kósa Lajos.

I.

Jani hasmánt feküdt az árokparton. A friss, csipősilatu vadvirágok közé turta a fejét és hunyt szemmel szívta magába a fűszeres, forró levegőt. A kánikulai nap, mint valami haragos bálvány, rézvörös arccal, lángoló göggel nézett alá a gabonátáblákra. Vékony száraikon a buzaszálak, megannyi szőke, nyulánk leányzó, áhitatos megadással hajoltak alá félelmetes fenése előtt.

Mindjobban odaszorította magát a porhanyó meleg anyaföldhöz, mintha ölekezni akart volna vele. A faluból méla kongással bugott idáig a toronyóra ütése. Háromszor verte egymásután álmos mély hangon és ez a hang jó darabig lustán uszott még a sűrű levegőben, mint az ökörryál. Jani fölfigyelt, a lélegzete is megállt egy szemrebbenésnyi időre.

— Már jönnie kellene! — cikkázott át fejében a gondolat, s mint villámcsapás után a korom, fanyar kétség rakódott a lelkére.

— Talán nem is jön, bolonddá tartott...

Már dél óta várakozott. Szabadon maradt, meztelen nyakára rozsdás bélyeget nyomott a nap. Esztí, Isten-ember előtti jegyese írta Pestről, hogy hazaérkezik. Oly rég nem találkoztak: még a háború előtti években, gyermekleány, gyermeklegény észrevették, hogy valami mint a delej, vonzza őket egymás felé. Jani gépész volt, nyaranta a cséplőgépek mellett dolgozott, míg Esztí, bronzbarna, gömbölyű lábszárait szilárdan megvetve a hőségtől kicseresedett földön, vidám nótaszó kíséretében, szélesen ívelő lendületekkel rakta halomba a gépből aláhulló szalmát. Szemközt állottak, közben folyton egymást nézték, s csodálatosan mégse történt hiba, soha a munka körül. Minden jó, minden hasznos tulajdonság meg volt ebben a két emberben, aki ráadásul szép is volt, erős és fiatal.

De egyszer csak a vidám, napos cséplés helyett a halál cséplésének ideje következett. Buzafejek helyett emberfejek hullottak és a sötét szándéku gazda zsákja csak nem akart megtelleni. Janit is szürke mundaiba bujtatták és messze vitték, el, a szibériai hegyek közé. Zuhogtak a cséplőütések, hol itt, hol ott hullott el egy-egy drága pajtás mellőle. Egyik ütés végül őt találta: vál-lóvést kapott dum-dum golyóval s le kellett vágni tőle a jobb karját, a dolgos, ügyes jobbját. S mikor a szomorú, véres cséplésnek vége lőn, Jani hiába simogatta végig szemeivel s hiába csókolta forróvá szerszárait, meg kellett válnia tőlük. Nem folytathatta tovább régi mesterségét. De akadt hamarosan más mestersége. Varrógépügynök lett. Igaz, napestig járta a környező falvakat és tanyákat, mégse szorult senki kegyelmére, megkereste a maga mindennapi kenyerét becsülettel.

A fergeteg, amelynek sodra Janit kivetette a faluból, Esztit is kifizitotta megszokott életéből s messze röpitette, egészen Budapestig. A falu jólismert keskeny, de kitaposott uccái helyett a pesti aszfalt síkamlós kövezetén majdnem eltévedt a kis falusi leány. Csak tévelygett az irdatlan városban, hol mindeneseány volt, hol fehérbóbítás szobaleány, majd meg csapláros leány valamely külvárosi vendéglőben. Gyakran el-el fogta a szédület, de le nem vette a lábáról. Közben, a háború alatt meghalt az anyja. Keresztanyja tanácsára most házakészült, hogy kis házukat, mely egyedül örökölt rámaradt, árubabocsássák. Szép, divatos ruhákra jó lesz, nem kell majd a nagyságák divatjamúlt ruháit viselnie. Némi késéssel begördült vele a vonat a rég nem látott kis állomásra.

II.

Kiszállt és körülnézett. Semmi, de semmi sem változott tíz év óta, úgy vette észre. De igen: az állomás előtt fényes lakkozású sárga szekér állott, előtte két hatalmas pejlő toporzékolt türelmetlenül. S a szekér oldalánál ostonnal a kezében, vérvörös, pufóképű, aprószemű legény forgolódott.

— Nini a Péter! — kiáltotta el önkéntelenül magát a leány.

Csakugyan Péter volt. Háború előtt alig párholdas gazda volt még az apja s lám így felvitte a dolgát, amíg a harcban jártak a falu java férfiai. Legmódosabb embere, bírója a községnek. Szép cifra szekérben két jó tüzes lóval

jar a fia is, ha dolga akad. A vörösképi Peli gyerek, a gyámoltalan, nehézkes mozgású Péter, fényes, keményszáru csizmában, zsinoros dolmányban feszít a bakon.

— De megfordult azóta a világ sorja! — gondolta el Eszti magában. Majd eszébe jutott, hogy vajjon hazamehetne-e vele a szekéren? Vagy vár valakit a legény a vonatból? Megszólította.

— Na már! Te vagy az Péter? Szólj már! Vársz valakit? Vagy tán engem is hazavinnél, ha megkérnélek?

Szegény Péter alig tudta, melyikre válaszoljon először a sok kérdés közül. Dadogott valamit, érthetetlenül. Valamit olyasfélét mondott rejtendő zavarban, apró szemét is lehunyva, hogy hiszen éppen ő az, akire vár.

— Szíves dolog ez téled, igazán — mondta Eszti egészen meghatódva és elfeledte, hogy mennyire ki nem állhatta azelőtt ezt az anyámszöny legénykét. Felültek egymásmellé a bakra és elindultak. Gyors iramban robogtak a poros országúton.

— Aztán, mi újság otthon? — kérdezte lemsókára Eszti. Mit csinálnak a lányok? Ki ment férjhez közülük, amióta honn nem voltam?

— Nem tudom én... bizony... — nyögögte vállvonogatva Péter.

— Hát a legények hogy s mint vannak? — Azt már csak tudod, te mamasz! — faggatta tovább már bosszusan. S hirtelen felülbent eléje a Jani alakja. Hát ő mit csinálhat, megnősülhetett-e eddig? Töprengett el rajta. Biztosan, gondolta, mert hisz csak megtudta a levélből, amit keresztanyámnak küldtem, hogy jövök és ha nem nő ember még, akkor kijött volna elém...

Látni vélte Jani rövidbajuszos, tojásdad, barna képűt, a simára elfésült koromfekete haját és a nyílt, kerek szeméit.

— Talán nem is ugyanaz a Jani már, mint akit én ismertem — mondogatta magában. — Talán nem is szeretem már... talán...

Jani ezalatt várt, csak várt tovább. Külön ismeretséget kötött minden egyes mezei virággal. Leginkább megtetszettek neki az élénksárga közepű, patyolatfehér szirmu margaréták. Arcát egészen beletemette egy csomó margarétába. S arról ábrándozott közben, hogyha Eszti ideér, felugrik, elébetoppan és milyen kedves lesz, ha sikerül kissé ráljeszteni. Ekkor kocsiörgést hallott. Unalmában találgatni kezdte, hogy kinek a kocsija is lesz az. S mikor közelről hallatszott már a zörgés, kidugta fejét a margaréták közül, hogy megnézzé eltalálta-e. Felugrott mint a nyúl, amelyen rajtaütött a vadász. Megpillantotta, megismerte Esztit Péter mellett a bakon.

A fogat már épp odáig ért. A vérmes lovak megtorpantak a hirtelen felpattanó, borzas, poros alak láttán. Majd felborították a szekeret. Péter ügyetlenül kapkodott, hogy a gyeplőt szorosabbra fogja. Eszti is, nehogy baj történjék, a gyeplő után kapott. Péter kezét találta és véletlenül azt szorongatta izgalomban.

III.

Jani ott állt gyűrött ruhájában, közvetlen a lovak lába előtt, majdnem a kocsi alatt és nézte, nézte Esztit a cifra, díszes pesti ruhában, amint Péter kezét szorongatja. Az együgyű, de gazdag Péter kezét. Az egész, szépen felépített, színesen elképzelt találkozás, ime — gondolta — így fest a valóságban. Milyen másként álmodta végig a mezőn, a margarétákba dőlve. Dülöngélt. Mintha részeg lett volna. A kegyetlen nap fent az égen még tetézte kinjait. Csakugy dől alá a veríték szorossra összevont szája két kemény árkában.

Péter még mindig reszkette gyűrte markában a gyeplőt. Eszti meg csak most jutott hozzá, hogy odanézzon: mi történt, ki az ott a kocsi előtt s mit akar? Lassan eszmélt és csak fokozatosan tudta kivenni Jani körvonalaiból fátyolos, forró szempillái mögül.

Ezt látta: Sötétkék, gyűrött, földes ruha, kuszált, fekete haj, réveteg, szomorú, nagy szemek, előre biggyedt, szintelen ajak... ez volna ő?... a Jani?... De hát hogy kerül ide... s honnét ilyen hirtelen?... S miért nem beszél? Hogy néz ki, szegény, szegény... — folytatta a gondolatait szakadozottnan, majd mégis tüzetesebben, higgadtan vizsgálni kezdte. S elnevette magát. Élesen, rikoltva felnevetett. Jani orrára esett a pillantása. És olyan furcsa volt, valóban, ahogy élénksárgán virított a napfényben, mintha rézből lett volna. Mégegyszer,

hangosan, jókedvvel nevetnie kellett. A félkaru szánalmas alak meggörnyedten, izzadtan, ragyogó sárgaréj orrával... Ha-ha-ha!... Ha-ha-ha!...

Nem tudni, miképp történt: a lovak bokrosodtak-e meg a hántóan és kacagástól, vagy Jani tett-e egy lépést előbbre a kocsi felé. A félkaru, hős, szerelmes, kinevetett Jani akarta így taán, de a következő pillanatban már ott feküdt roncsoltan a kerekek alatt.

„Legyőzte a szerelem”, mondhatnánk. De nem. Nem az oktan szerelem lett a veszte. Gyenge lett volna az ellenfélnek, amikor a háború se tudta ledönteni. Az erős, dolgos, szép, fiatal életet, csak egy pár apró, gyenge margaréta tudta csapdába ejteni. A margaréta sárga festékével, ártatlan sárga festékével megölte őt.

A tüsszentés

Irt: L. Rebreanu

Ép május volt, május eleje. A nap szilaj tűzzel égett, mindent bearanyozott és valahonnan kellemes virágillatot hozott a szél.

Didi kisasszony az ablaknál ült, melengette arcocskáját a kellemes napsugarakkal és épen azon töprengett, hová meneküljön ebből az unalmas, lélek nélküli külvárosi környezetből, hogy egy kis mozgalmas életet lásson, ami bizonyára felvidítja és kizökkenti egy pillanatra az unalmából. A Rafiu-utca is, amelyikben lakott és a ház is, ami atyjának, Georgescu Miklós, tánc- és illemtanárnak volt a tulajdona, el volt temetkezve az unalmasságba. Anyja nem élt, míg apja egész nap táncleckét adott, a mások lányait oktatta illemlre és a saját lányát teljesen elhanyagolta. Didi nem volt megelégedve sehogysem a sorsával, mert amióta elhagyta a lánynevelő intézetet, folyton otthonülő és álmodozó lett és a nagy város zajában és forgalmas életében csak álmaiban vett részt. Mára azonban különös vágy vett rajta erő, hogy meneküljön ki egy pillanatra oda, ahol a vidámság uralkodik, ahol csak nevetni és szórakozni lehet. Szívecskéje hevesen kezdett dobogni és fiatal arcocskája tüzes lett a vágytól. A tavasz lehetete és az életvidámitó napsugár bizsergésbe hozta a vérét, amely vágyakat szült benne és e vágyakat nem tudta leküzdeni. Nagyon elhagyatottnak érezte magát. És az utca levegőjét is, meg a környezetet is nagyon szegényesnek és dohos szagúnak találta.

Pajkos ugrándozással távozott az ablaktól és oly lázas sietséggel kezdett öltözni, mintha attól tartott volna, hogy lekés a vonat. Az új azurszini selyemruháját vette fel és fehér tollas kalapját tette a fejére. Hosszasan nézte magát a nagy álló tükörben és csodálkozva gyönyörködött a szemében, amely mélységesen sötét volt és az alakjában, amelyhez szoborszerűen simul a ruhája.

— Meg vagyok elégedve magammal... szép vagyok... — mondta nevetve.

Mikor a kapun kilépett, már megvolt a határozott programja: az omnibusszal fog menni, hogy ne fárasssa magát, ami azt jelenti, hogy a rizpor sem fog leizzadni és majd a Calea Victoriei is olyan lesz az arca, mintha pár pillanattal azelőtt rizporozta volna be. Itt egy félórát sétálni fog és ez a félóra épen annyit jelent, mint egy félév a Rafiu-utcában. Az omnibuszra bizonyára sokat kell várni, mivel ebben az elhagyatott fészekben ritkán jár, de hát szívesen fog várni. Ahogy otthon tudott oly türelmesen várni oly hosszú ideig, miért ne tudna még egy pár percig várni? Nemsókára megérkezett az omnibusz, amelyik Didi intésére megállt. Teljesen üres volt. Helyet foglalt a hátsó padon, kivette a menet díját, azonban a jegyszédő nem engedte zavartatni magát, mert tovább szundikált a másik sarokban. Majd beszedi a pénzt, ha még felülnek egy páran.

Álmos lassúsággal értek az állomás háta mögé. A jegyszédő és a kocsi szállott és a gyümölcsös kofával egy kis tere-ferébe bocsájtottak. Didi szeretne leszállni, hogy gyalog folytassa útját, mert így hamarabb beérne, de a következő pillanatban egy új utas szállt fel. Egy csinos fiatal ember, aki Diddel szemben foglalt helyet.

Nemsókára megindultak. Didi lesüti a szemét és nem mer a fiatal emberre nézni, pedig szeretné és jól tudja, hogy az merően nézi. A nyakáig pirult és remegő kezével lejjebb huzza

a szoknyáját, hogy eltakarja a lábait, míg a másik kezében a menetdíjat szorongatja.

Végre a kalauz is rászánja magát és hivatalos hangon szól:

— Jegyeket kérem!...

Didi a kalauzra néz és önkéntelenül a fiatal ember mosolygó tekintetével találkozik, amittől mégjobban elpirul.

— Kérek egy jegyet a Boulevardig.

A kalauz átadja a piros jegyet, amit Didi a tárcájába süllyeszt és lopva les a fiatalemberre, hogy az meddig váltja a jegyét?

— Kérek egy jegyet én is a Boulevardig — szól a fiatalember, még mindig Didi nézve.

Már a Bucovina-utcába érkeztek és Didi még mindig érzi magán a szurós tekintetet, de most már megnyugodott egy kissé. Már nem süti le a szemét, hanem bátran szemléli a járókelőket, az elmaradó házakat és egy-egy pillanatot a fiatalembernek is szán.

— A Boulevardra tetszik menni, kisasszony? — kérdezte a fiatalember meleg hangon. Didi gondolkozik egy pár pillanattal: feleljen-e, vagy ne. De aztán önkéntelenül mondja:

— Igen...

— Én is oda megyek — fűzte hozzá gyorsan a fiatalember.

Egy hosszabb szünet következett és a csendet csak a lovak ütemes dobogása zavarta meg. Didi figyelmesebben megnézi a fiatalembert, aki gondolataiba merült és valószínűleg azon gondolkodott, hogy miként folytassa a megkezdett társalgást? Csinos kis bajuszkája van, kemény fekete kalapja alól kikandikál fürtös fekete haja. Kezében hamuszini cetrakeztyű, egy csinos sétatöb és legutolsó divatu ruhája elegánsan simul a vállas testéhez.

— Bocsánat, engedje meg, hogy bemutakozzam: Vasilescu Jenő vagyok...

Didi mondott valamit, azonban ő sem volt tisztában az értelmével és ideje sem volt, hogy gondolatmenetét tovább fűzze, mert a fiatalember beszélni kezdett. Elmondta, hogy a Calea Victoriei-re megy, hogy egy kissé felvidüljön, mert ebben a nyomorult külvárosban, ahová bizonyos okok kényszerítették, halálra unja magát az ember. Áldja a véletlent, amely megismertette vele Didi-t, aki a megjelenésével és szépségével teljesen elbűvölte s meg van győződve róla, hogy egy nagyon művelt, képzett és szép lánnyal ismerkedett meg, ami ritkaság itt a fővárosban.

Didi pirulva hallgatta Jenőt és ezalatt az omnibusz utasai is megsaporodtak, mert minden állomáson új utas ült fel. Jenő Didi mellé ül, hogy ne hallja mindenki a beszélgetésüket és zavartalanul beszélgettek tovább, ami annál könnyebben ment, mivel Jenő szellemes társalkodónak bizonyult. A lány bizonyos rokonszenvvel nézte a fiut és egészen jó véleményt alkotott felőle. Igaz, hogy egy kicsit szemtelen, de ez a szemtelenség szinte jól állt neki. Azután pedig ki tudja?... Ha tényleg igaz az, amit a fiu össze-vissza beszélt, még házasság is lehet a dologból... Az ilyen véletlenségek nagyon sokszor komolyra fejlődhetnek. Bizonyos büszke önértéssel néz végig az utasokon és szinte rosszul esik neki, hogy Jenő csak suttogva beszél. Miért nem kiabál? Hadd hallják azok az emberek is, hogy két fiatal jövőjéről van szó és milyen szépen tud beszélni Jenő...

A Berzei-utca közelében Didi firtorítani kezdi az orrocskáját. Valami csiklándozás-félet érzett, fogait összeszorította és szeméit behunyta, mert a tüsszentés erőltette.

— Istenem, mi lesz? Hol a zsebkezdőm? — mondta magában.

A zsebkezdő a kizitáskájában volt, azonban Jenő vigyázatlanságból ráült.

Az orrocskája mind erősebben érezte a csiklándozást, amittől nagyon megijedt. Mélyen lélekzik, az arcvonásai mind jobban eltorzulnak és érzi, hogy nem tudja visszatartani tüsszentését. Jenő felé fordul, hogy valahogy ügyesen kihuzza alóla a táskáját, azonban Jenő nem vesz észre semmit, mind jobban Didi mellé huzódik és meleg, hízogó hangon mondja:

— Én imádom a modern lányokat, maga pedig, Didi, elragadó teremtes... Imádom magát.

Didi már nem hall, nem lát, kis arcocskáját csunyan elfirtorítva egy nagyot tüsszent, pont Jenő ur homlokára, amittől nagyon megijed és így szól remegve:

— Jaj, bocsásson meg... bocsásson meg!

Az utasok mindnyájan hátrafordulnak és mosolyogva nézik a lányt. Jenő kiveszi zsebéből a

zsebkendőt és letörölve a homlokát, így szól nagyon komolyan:

— Köszönöm szépen!

Azután felállt és még egy lesújtó pillantást vetve Didire, leugrott az omnibuszról. A lány remegve zsugorodik össze a sarokban, nem néz senkire se és az arcocskája olyan piros lesz, mint a főtt rák.

Nagyon szerencsétlennek érzi magát. Nagy szép szemel meglelték könnyel és érzi, hogy szinte égeli testét az utasok gúnyos, szuró tekintete. Már nem akar a korzóra menni, nem akar többet nevetni és nem akar sétálni.

A lepergő könnyecsek kis utakat szántanak rizporos arcocskáján és alig várja, hogy haza menjen.

Nemsokára megállott az omnibusz és sietve leszállt. Lesütött szemekkel és nagyon szomorúan indult hazafelé. Olykor egy-egy könnyecsepp gördült le az arcán.

Május volt, délután öt óra, a nap szilaj tüzzel égett és egy-egy hideg szellőcske rohant végig a nap sugarai alatt.

Fordította: Áts József

oo

Pandora szelencéje

Irt: Szabó Mária

Alattomosan tört reá a megoldás egyetlen lehetősége: meg kell halnia! Egyszerűen és közönségesen öngyilkos lesz, mint egy szerelmi bánattól sorvadozó kis cselédleány. Igazi oka nem volt erre — de hiszen az élet lassu lemorzsolására még ennyi oka sem volt, mégis a hatvanadik évében járt már. Az öregur összeavargatta az életfilmjét, s úgy pergette le újra az elejétől kezdve, hogy miért? Miért is élt hát voltaképpen eddig?

Született, de ez nem mentség. Ezért még nem érdemes érett ésszel, a mindenképp hiábavalóságát megértve élni is! Felnevelték gazdagon és elkényeztetve, — semmi. Mások is tanultak, láttak, tudtak, — s annál inkább eljutottak a végső következtetéshez: Az élet célja a halál. Aztán utazott — az utazás csak az elképzelt ragyogó képek megfakulását hozta. És szeretett. A szerelem?! Még most is érezte a csalódás és lemondás minden kínzó gyötrelmét!... Utazott újra, most már dacosan és felejtést keresőn, — hiába. Hazajött hát és gépiesen ismétlődő napok változatlanlansága alá temette el a bánatát, de az életéből kizuhant egy fontos alkatrész. Nem, így sem volt érdemes!

Az öregur most azon csodálkozott: hogyan is nem jutott eszébe régen, a kétségbeesés korában ez a megoldás?! Talán azért, mert minden látszólagos egyformasága dacára is csak megoldotta minden nap a maga ajándékszákját és fukaron begörbülő ujjakkal bár, de mégis csak letett elébe valami parányi változást. Le, még a már külsőleg is magányos élet megkezdése óta is! Az ég kék volt, vagy viharfelhők alakzataival feldiszipelt, — színes tavaszfelhő-szalagok váltották fel a hófellegek fehérségét. Friss hó esett, vagy ibolyák virulása után lassan eljött az aratás is. Egy-egy könyvből agyak tömör verete bukkant eleje, — vagy jószágos szívek melege továbbított a szívébe pillanatnyi ellágyulást. A jószágigazgatója és a jogtanácsosa jelentést küldött, — vagy, ami talán még legjobban megörvendeztette, mert maga is megdolgolt érte, — kijött a nagy Napoleon!

De most?

Az eső már napok óta esik. Szürkén pereg alá a lentjáró felhőmennyezetből. A szoba homályos és sötét, — de a kandallóba nem lehet begyújtani, hiszen anélkül is nyomott és bággyasztó a levegő. Az érette dolgozó fizetett emberek hetek óta nem küldenek érdekesebb hírt. A könyvtárból unalmas, semmitmondó kötetek buknak a kezébe. A bolthajtásos falak minden sarka ásitást táton... És napok óta egyszer sem jött ki a nagy Napoleon!

Beleszédült a nagy halom francia kártya rakosgatásába. Incselkedő helycseréléssel szökdöstek előre a „bubok“, „dámák“ és „roik“. A „coeur as“ az előbb a földre siklott türelmetlen kezéből s a fekete és piros sokszemű kártyák sohasem észlelt engedetlenséggel játszottak szemfényvesztősdit.

Eleinte még ingerelte a játék. Dühösen és kíváncsian kezdte újra és egy vonallal kettéosztott papirosra jegyezte az eredményt. De míg a „nem“-nek szánt hely lassan telt meg apró vonásokkal, az „igen“ rovat gunyosan mulogatta

érintetlenségét. És talán ez a folytonos sikertelenség juttatta eszébe az élete hasonlóságát. Az ideges kézmozdulatok tolták előbbre a kezdet és vég közé eső semmi felismerését. Mikor a harmadik nap estéjén is eredmény nélkül kellett lefeküdnie, elérkezett az elhatározás is: Meghal, mert nem érdemes élnie. Nem is volt az soha!

Már ágyban feküdt, mikor ez a gondolat utólrerte. Nyitott szemmel bámult a sötétségbe. S ez a gondolat eddig nem ismert társakat vezetett maga után.

Az öregur nem törődött mással, csak magával volt mindig elfoglalva. Legalább is már régóta akarta, hogy így legyen. De az bizonyos, hogy a jövőre soha nem gondolt. Sem a magáéra, sem a vagyonára. És most hirtelen végigvillant az agyán: Akár él, akár meghal, neki nincs is jövője. De a vagyonának van! Mert ez a folyton növekvő hatalom tuléli őt és az emberek közé kerülve jót vagy rosszat okoz majd.

... Jót vagy rosszat? ...

Ezt nem a mások szögéből nézte. Neki ebben a jó is, a rossz is csak annyit jelentett: Ha tudnék róla, örülnék-e, vagy bosszankodnék? S ahogy elképzelte a vagyonátkerülését a rokonai kezébe, nekidühödött daccal ült fel az ágyában:

— Szentpéteryék megkapnák a régen áhitott földet. Tamás unokaöccse újra kezdené a kártyázást, s a maga vagyonát után az új örökség is elgurulna. A szegény rokonok közül a mindig kolduló Istvánfy megelégedett kédörzsöléssel mondogatná: Ugy-e, mégsem vihette a sirba magával? ... S a soha nem kérő, a nyomorgó özvegygé vált unokahuga?

... Felszinesedtek az elfajult álmok. Felzokogott a harminc év óta hordozott csalódás. Dühösen csapott öklével a párnájára. Leboruló arca vonaglott a visszatérő keserűségtől. Nem!... Élni nem érdemes! De hebehurgyán meghalni sem az! Hiszen ezzel használ mindazoknak, akiket a hosszú évtizedeken át hordozott csalódás érzéstenek látszó fala kiszorított az életből és ellenségekké változtatott át.

Ó, hogy jönnének, prédára éhesen! Fekete ruhájuk alatt örömtől ugrálna a pirosszívük. Sóvár nevetésüket tettették zokogássá kényszeríték...

Ugy látta maga előtt őket, mint egy felröppenő és lecsapó hollósereget... Csak leg hátul, a többi el-elmaradva lebegne egy fehér galamb — a sok évvel ezelőtt imádott fehérleányból koravén fehérasszonnyá vált Anna...

Ez az egy nem magáért jönne. Nem... Hiszen a csapásokkal kikövezett évek egyre hosszabbra nyúló utcáján egyetlen egyszer sem talált el hozzá, hogy megtört alázattal kérjen. Soha nem kapta meg az elégtételt, hogy, ha másként nem, de legalább az adás gesztusában megkérdezhesse tőle: ugy-e, jobb lett volna? S az elfogadás mohó gesztusa nem felelhetett a néma kérdésre, ha talán hazudva, ha talán érdekből is: igen!

De a halála után mégis csak eljönne. Nem magáért. Nem is a prédáért. Nem. De egyetlen maradt, legutolsó kisfia nő fel apátlanul, rongyosan, éhezve, tanulást is lehetetlenné tevő bus szegénységben. Hát ezért. Bizony ezért... A rut hollócsapat sereghegyéjén mégis csak elröppene. Csak felfelé, hazaszemelgetné a többiek mohó csőréből kihulló morzsákat annak a fiúnak. A győztes, a gyűlölt ember fiának...

Az öregur úgy képzelte eddig: Az elzárkózott élete büszke dac és splendid isolation. De a megértés órájában kopár szírtté változott ragyogó szigete. Az irigység fekete felhői viharzottak felette és a gyűlölség hullámai mosták alá a szilárd szirti lábát. „Annak“ jutott minden, amire ő vágyott... „Azé“ iett az imádott leány. A leánytól akkoriban még csak imádságos vágyakkal áhitott gyermekek! És most, mikor tönkrementek gyermekükincseit is elvesztve kellett elhagynia a legnagyobb értékét, még mindig él a nevének örököse, a kis utószülött. Igaz, hogy árván, koldusszegényen, — de él! És valamikor még emberré válhatik a megrabolt és megvetett vetélytárs vagyonából!

A vagyon! Ha... ha... ha...

Az öregur kiugrott az ágyából... Mintha ez a gunyos hahota a falakból, a butorok mögül harsant volna feléje. Pedig csak forrongó agya kacagta ki az eddig elbékülésnek hitt öncsalást.

— Így megőrülök! — tombolt át rajta a riasztó gondolat. Összeborzongott. Remegő kezekkel szedett-vette a ruháját. Belebújt prémmel

szegélyezett reggeli köntösébe. Ideges mozdulatokkal gyufa után kaparászott. Gyertyát gyújtott és felkapta. Az imbolygó fény tántorgó árákokat sorjázott a kísértőjeül.

Nappalijába érve tanácstalanul állott meg. Miért is jött ide? Csak, hogy kimenekülhessen a hálósobájából? Hogy az ágyhoz kötöttség börtönéből szabadultan mozgással segítsen magán?

Nem!

Terv bontakozott ki előtte, olyan világosan, hogy szinte látta minden következményét. A vagyonáért kell valamit tennie. Nem csak a kárörvendő rokonok miatt. A gyűlölt ember fia elől kell eldugni. Megsemmisíteni. Megmenteni!

A gyertyát az íróasztalra tette. Lerogyott a székre. Halántékára szorított kézzel sokáig könyökölt ott. Aztán galvanikus élénkség vibrált át a tagjain. Székén hátradőlve megfeszülő derék huzogatta ki a fiókokat. Szédítő vagyon tornyosodott fel előtte a kiszedett betétkönyvekbe, értékpapírokra rótt számok alakjában. Majd uradalmak hatalmas térképei simultak ki ráncos keze nyomán az összegöngyölt papírtercseken... O, itt már nem csak az apai örökség harmadfelezer holdja, átszarmazott kisebb tőkéje sorakozott seregszemlére: Úgyesen megválasztott alkalmazottak becsületes törekvése nőtte egyre nagyobbra a földeket. Szerencsés kezű bankár halmozta az értékpapírokat. S a maga éveken át ágaskodó, de csak most megértett „majd megmutatom én!“ akarása tartotta össze egymáshoz tartozó egésszé.

S most a vagyon sorsáról rendelkeznie kell. Kell... Különböztetnie őt és úgy éli tul, hogy a kacagó örökösök régóta ápolat sóvárgásait változtatja beteljesüléssé... És még a nem számítónak, a büszkén visszahuzódó ellenség sarjának is használn.

Egyre tisztábban látta a tennivalóját. Egy részét szétforgácsolja — a másik részét még jobban összekovácsolja. Áldás helyett átokká változtatja számukra.

Egy címért keresett és kiírta az emberbaráti intézményeket. Rendes körülmények között fel sem bontotta a gyűjtő iveket. Amugy, a családja tagjainak is inkább a megismétlődő kéretől undorodva adott. Nem érezte a jöttéves gyönyörűségét és most mégis a jótékonyság szolgálatába állott. De hogyan?

Papirost vett maga elé. Végrendelkezni kezdett.

A gyertya sárgás fénye remegő kört vont az íróasztal lapjára. Megvilágította a nemes metszésű, fehérfürtű apostolfejét, mintha a dicsőültek ragyogását akarná felébe kölcsönözni. Pedig a tiszteletet parancsoló fehérfej belül olyan volt most, mint a Pandora szelencéje. Gonosz szándékok átkos démonainak tanyájává változott. Tulajdonképpen csodálatos volt ez, hiszen ha az öregur a szó igazi értelmében jószágos nem volt, de gonosz sem volt soha. Nem ártott senkinek. Bosszuállás helyett egyszerűen félreállt.

De ez a pár óra felszabadította benne a mítoszi rémeket.

A papirosra hulló fekete betűk határozott kegyetlenséggel darabolták szét a földeket. Szerteszéjjel szórták a többi értékeket. Apró alamizsnákra bontották szét a megszerzett vagyont, hogy igazán ne örülhessen neki senki.

Az öregur dühöngő eikeseredésében arra is gondolt, hogy díjat is tűz ki egy hitet és erkölcsöt romboló könyv megírására. De aztán ijedten hessegette el ezt az ötletet. Nem, csak semmi szertelenség — még ráfogták, hogy örült volt. Megsemmisíthetnék a végrendeletét.

Igy csak észszerűnek látszó kikötéseket tett s kajánul mosolyodott el, mikor sikerült egy-egy hosszan húzó pert adomány köntösbe burkolnia.

A hajnal lesett be a félig leeresztett redőny résein, mikor az öregur nagyjában elkészülve megpihent. Szét volt darabolva minden, csak az ősi birtok maradt még érintetlenül. Az ősi birtok, a hatalmas kastély s a vagyonterő sok családi kincs. Ezeket nem hagyhatta idegekre... Nem is akarta ezt. Keserűségében is diadalmas mosollyal vett elő még egy iv papírt és írt tovább. Irt... Minden sorban a szeretet virágában megbújt kigyó sziszegett, a jószág fehérszárnya alatt rejtőző gonoszság denevér szárnya csattogott. S mikor végre pontot tett, ezzel az apró mozdulattal szétmorzsolta a gyűlölt vetélytárs neve fentmaradásának bimbozó lehetőségét. Gondosan volt elkészítve az írás, megáramadhatatlanul.

(Folyt. köv.)

GYERMEKVIILÁG

Szerkeszti: Teleky Dezső (Dezső bácsi)

Ősz van

Nincs már fecske.
Nincs már gólya.
Pusztá rideg a határ,
Az ős szele sirva fájón,
Lombpusztitón erre jár.

Foszladozik a kert színe.
Fakulnak a levelek.
Fecske, gólya, szinesvirág
Jaj, de messze mentetek.

A nyári nagy vakáció
Csodás gyorsan tovajár...
Fel munkára kis pajtások!
Az iskola visszavár.

Ősz Róza

Vége a vakációnak

Mintha egészen szomorúan hangzanék. Talán azért, mert ott van ez a szó: Vége. Pedig sehogy sem akarlak titeket megszomorítani gyerekek.

Sem szomorúan, sem vígan nem irtam ide ezt a szót. Irtam mert így van. Irok a munkáról, mert a pihenést a munka váltja fel. Az élet nem egyéb, mint egymásutáni láncolata a munkának.

A vakáció alatt is voltak közöttetek olyanok, akik dolgoztak. Sok-sok apró munkát végeztek el. Az egyik segített a mamának a főzésnél, avagy szorgalmasan kézimunkált, a másik — a fiuk — ott ólálkodtak édes atyjuk mellett és lesték a pillanatot, mikor segítségére lehetnek valami munkájukban. Nemde eltaláltam?

Ne szomorkodjatok, hogy vége a vakációnak és a komoly tanuláshoz kell kezdeni.

Tudjátok mit! Gondoljátok, hogy katonásdít játszatok. Fegyverkezzetek frissen, buzgón gyülekezzetek a táborhelyen az iskolában. Minden kötelesség, minden könyv, mindannyi ellenség. Ne féljetelek tőle, vegyétek fel a harcot bátran, ne legyetek gyávák!

Hoztatok magatokkal, — állítani merem — az iskolába piros arcot, újabb akaratot, friss erőt. Ezeknél jobb fegyver kell-e? Az akarat, amint a közmondás is mondja, mindent legyőz.

Az iskola harcában nektek győzedelmeskednetek kell! Egy csomó ismeretlen tudományt kell legyőznötök, előttek még ismeretlen birodalmat kell meghódítanotok. A győzelemhez kitartó szorgalom és munkakedv kell.

Van-e olyan köztetek, ki a küzdelemtől meghátrálna? Szeretném én azt látni és beszélgetni vele, tudom elszégyelné magát és nem merné mondani, hogy fél a küzdelemtől.

Előre kis hadsereg!

Egy csoport, nem babérrel megkoszorúzott, de szép bizonyítvánnyal megjutalmazott nebulót szeretnék ám látni a békekötéskor, vagyis az év végén.

T. I.

Jenő bácsi kalapja

Bodri kutyának Jenő bácsi volt a gazdája. Nagyon szerette is a kis kutyáját. Mindég magával vitte, csak az autójára nem engedte felülni. Pedig Bodri legnagyobb vágya volt, hogy a száguldó autón együtt lehessen a gazdájával. Vágyakozóan nézett rá, mikor látta, hogy ismét utra indul. Könnyörgve csaholt.

— Édes gazdám vigyél magaddal, majd meglátod nem bánod meg. Én nagyon fogok vigyázni, — mintha mondta volna Bodri kutyája.

— Most hagyj békét, nem érek rá! — intette le Jenő bácsi és felült az autóra s Bodri felé sem nézve, elindult.

Mit nem gondolt az a huncut Bodri, az autó után szaladt és egy nagy ugrással éppen Jenő bácsi mellett termett. Ott félve vinnyogta.

— Kérlek, édes gazdám, ne haragudjál, vigyél magaddal. Majd meghálálom jószágodat és mindég hű kutyád leszek.

— Na jól van, te kutyaházi! — mondta Jenő bácsi. — Most eljöhetsz velem, ha már olyan nagyon kívánczol.

Tülkölve szaladt tovább az autó. Bodri boldogan, büszkén nézte a mellettük elmaradó házakat. Nagynak, hősnék érezte magát. S oly kicsiknek a gyalogjárón sétáló embereket.

Egyszerre csak egy hirtelen forgószél kerekedett. Magas toronynak csavarta fel a sok port, falevelet és szemetet. Alig lehetett látni. Jenő bácsi fejéről lekapta a szél a kalapot és fujta dobálta jobbra, balra. Busan nézett utána és azt hitte már végleg elveszett a kalapja. De Bodri gyorsan leugrott, fürge lábbal utána szaladt és boldogan hozta a szájában a kalapot.

Jenő bácsi örömmel vette el tőle. Megsimogatta, megveregette a lapockáját és megígérte neki, hogy ezután mindég vele jöhet az autón.

Ezek után Bodrinál boldogabb kutyát keresve sem lehetett találni széles ez országban.

Simonné Csűrös Ilona

oo

Tuttán léber mán léber

— Népmese —

Irtá: Zseni néni

Hol volt, hol nem volt, bizony én már nem tudom, hol volt, de az biztos, hogy egyszer valahol volt egy özvegy asszony.

Annak volt két lánya, egy édes és egy mostoha.

Az édes lánya csunya és rossz volt, a mostoha szép és jó.

De hiába volt ez jó, üldözte a gonosz mostohája és az irigy lánya.

Akármenyit dolgozott, bármit csinált, nem voltak vele megelégedve, csak ütötték, verték. A szegény mostohalány már nem tudta mit csináljon nagy bánatában. Gondolta: el megy ő szolgálni, talán jobb dolga lesz.

Örült annak a mostohája de nagyon. Gondolta: egy szájjal kevesebbnek kell enni adni.

Pedig, hej de megdolgozott érte szegény kis Boriska.

Na, jól van, összepakolta a kis szetyemotóját és feltette egy rozoga kis szekérkére a hamupogácsával, melyet az utra kapott.

Először illendően elkészönt és aztán nekiindult a nagyvilágnak.

Ment-mendegélt szegény kis árva, hol sirógálva, hol egy kis hamupogácsát rágicsálva. Hát egyszer csak egy sáros tojás gurult a lábához és megszólalt:

— Tuttán léber mán léber! Végy fel a kis szekérkére.

— Gyere na! — mondta Boriska nagy szívesen. — Megtörölgetlek előbb, várj, nehogy bepiszkold a kis holmimat.

Ugy is tett. Megtörölgette szépen és aztán bedugta a ruháskái közé.

De alig ment kissé tovább, már újra hallja:

— Tuttán léber mán léber! Végy fel a kis szekérkére.

Hát az meg egy rák volt, amely alig birt mászni.

Felvette azt is szívesen, mert nagyon jószívű kislány volt.

Felvett még egy girhes kis cicát és egy törtszárnyú kacsát. Mind szépen elhelyezte a kis szekérkébe.

— Na, jól van, — gondolta — de most már jó lesz igyekezni, mert kezd sötétedni és nem szeretnék éjszakára a szabad ég alatt bálgni.

Hát amint siet-siet, egyszer csak megbotlott valamiben. Nézi, hogy mi lehet az? hát egy sovány, beteg kis lovacska feküdt előtte egy nagy száraz ág alatt, amely biztosan ráesett, mozdulni sem tudott attól.

Amint ki akarta szabadítani az ág alól, hát csak megszólal a lovacska:

— Tuttán léber mán léber! Végy fel a kis szekérkére.

Jaj, megijed Boriska, hogy mit csináljon,

Mosdás után

bársonysima, üde, friss és hófehér lesz az arca, ha bőrét a világhírű

DIANA krémmel
DIANA szappannal
DIANA puderrel
ápolja.

hisz ő gyöngye kis lány volt, meg sem bírja mozdítani a lovacskát. Mert arra nem is gondolt, hogy otthagyja azt a szegény beteg állatot. Dehogyan hagyta volna! A viláért sem! Nagyot fohászkodva, nekifogott, hogy a lovacskát a szekérre feltegye. És addig huzta-vonta a sovány állatot borzasztó nagy erőlködéssel, míg végre sikerült a nagy munka. Csurgott Boriskáról a víz, reszketett a kis teste a fáradtságtól és mégis boldog volt, hogy jót tehetett.

De mondta is a kis ló, épugy mint a többiek:

— Jó tettedért jót várj!

Na, jól van, de most már ugy tele volt a kis szekérke, hogy alig bírta huzni, de azért csak huzta-huzta, talán estig meg sem állt volna, hogyha nagy jajgatás nem állította volna meg. Hát uramfia! egy sötökemence állt az út szélén, az kiabált.

Most ijedt meg csak igazán Boriska, mert szentül azt hitte, hogy ez is fel akar kérezkedni. Szerencsére nem akart a szekérre kerülni, hanem folyton ezt kiabálta:

— Jaj, jaj, jaj, tisztíts ki, tele vagyok korommal, nem akar bennem a tűz égni.

— Hála az Istennek! — gondolta Boriska és kétszer sem kellett neki ezt mondani, már hozzá is ugrott és az odatámasztott lapáttal és szénvonóval gyönyörűen kitisztította a kemencét, hogy a tűz rögtön vígan kezdett benne ropogni.

Azzal sietett vissza a szekérkéhez, csak félfüllel hallotta, hogy a kemence utána kiabálta: — Jó tettedért jót várj.

De most már igazán sietni kellett éjjeli szállást keresni, mert egészen sötét lett. El is értek hamarosan egy reneteg nagy erdőbe, ahol egy kis házikó állt.

Megállt Boriska, tanakodott, mit csináljon? Be is ment volna, — nem is, mert nagyon félt.

— Jaj, állatkám, mit csináljak? — kérde a szekérkéhez fordulva.

Erre a kérdésre mind megszólaltak az állatok:

— Ne félj semmit, amíg minket látz, gyertünk csak be!

Le is másztak mind a kis szekérkéről, be is mentek az üres házikóba és mivel nagyon éhesek voltak, az volt az első dolguk, hogy testvériesen megosztva, elfogyasztották a hamupogácsát. Aztán elakartak helyezkedni éjszakára, mikor nagy lármát hallottak kint az udvarról. Rögtön kiálalták, hogy zsványok lehetnek, és hogy az övék ez az erdőben elrejtett kis házikó. Ugy is volt csakugyan. Sírva fakadt Boriska ijedtében, hogy jaj, mi lesz velök?

Megint csak azt mondták az állatok:

— Ne félj semmitől, míg minket látz, fekdj be az ágyba nyugodtan, megvédünk m téged minden bajtól.

Hát meg is fogadta tanácsukat, meg is nyugodott egy kicsit.

A többiek is elhelyezkedtek nagy hirtelen, kiki magának megfelelő helyet választva.

A tojás a parázs alá, a hamuba bujt.

A rák a mosdótálba.

A macska a törülközőbe.

A lovacska az ajtó mellé.

A kacska meg a kapu közelébe.

Na hát, éppen ideje volt! Alighogy elhelyezkedtek, már lépett is be a zsványok főnöke, egy nagy tele zsákot cipelve a hátán.

Alighogy letette a zsákot, ment a tűzhöz, hogy felélessze, hát — kapta magát a tojás és nagy pukkanással a szeme közé pattant.

Hű, hogy tele lett szeme-szája tüzes hamuval.

Nosza, szaladt a mosdótálhoz, hogy hamu lemossa az arcát.

Jó helyre ment, mondhatom! Csak em vart a rák. Nyisz-nyasz! Jól összeszabta az oldalával.

De most már jajgatva rohant a törülközőhöz, hát ott meg már kihegyezett karmokkal várta a macska, hogy jól ellássa a baját.

El is látta macskául! Nem is kért a zsvány még egyszer semmiből, de szaladt kiütközni csakhogy még egy kis ráadás várta az ajtó felől.

Bizony pedig szívesen elengedte volna, mert a lovacska ugy összerugta jobbról is, balról is, hogy a lába a földet sem érte és — már kint volt a kapun.

(Folyt. köv.)

REJTVÉNYEK

I.

Névrejtvény

Boér Istvántól.

Melyik az a férfi név, mely visszafelé olvasva nádas, zsombékos, ingoványos hely?

II.

Találós vers

Takács Ilonkától.

Kerek az ő háta
S egy csak a füle
A világon konyha
Nincsen nélküle.
Lábasnak, fazéknak
Vagyok rokona
Velük együtt melegeдем
Egyedül soha!

Mi ez?

Mit? ti mosolyogtok? Már ki is találtátok?
No jó. Akkor ugyancsak Takács Ilonka még egy kérdést intéz hozzátok, de ez már nehezebb.

III.

Egy elem feléből állok

Ember engem mégsem látott.

Aki mind a három rejtvényt helyesen megfejté, az igényt tarthat nevének kisorsolására.
Határidő: IX. 30.

Nyeremény egy szép könyv.

00

Dezső bácsi postája

Pártos Mária, Temes-Füves. Megfejtésedet „megírtam”. Minden jó, csak a tojás záp. Ugyanis a hermadik rejtvény, most már megmondhatom, nem tojás, hanem zsemlye. Mátyás Györgyi, Chereus. A rejtvény megfejtése sikerült. A községnek, amelyben lakol, mi a magyar neve? Csomos János, Bukarest. A „muzsikálót” elfogadom. Általában, akik az első rejtvényt muzsikálónak, szolónak, vagy csellónak fejtették meg, tanubizonyságát adták annak, hogy tudnak gondolkodni, ennél fogva mind a három megfejtést jóba veszem. Családomnak és nekem küldött üdvözlődet mindnyájan szeretettel viszonzozzuk. Kolcsér Veronka, Brassó. Nem volt időm utána nézni, hogy melyik számban válaszoltam kedves soraidra. Mivel utolsó leveled birtokomban van, még egyszer válaszolok arra, és pedig szívesen. Örövendek, hogy tetszett a két rossz diák viszontagságát. Elbeszélésem egyik célja éppen az volt, hogy megismertesselek titeket olyan tájakkal, ahova sokan közületek sosem fognak eljutni. Sajnálod, hogy Dezső bácsi most keveset ír a gyermekvilágba? Csak haragudjam meg egyszer, annyit fogok írni, hogy nem győzitek majd elolvasni. Örövendek, hogy már brassói lakos vagy? Milyen boldog lehetsz, hogy a jó nővérek szerető felügyelete alatt ismét folytathatod a tanulást. Babuczay Olga, Pusztahák. A megfejtés jó. Az intézetből már nem írhatok többet Dezsőbácsinak? Rácz Erzsike, Nagyszeben. A találós kérdés nagyon jó volt. A rejtvényeid is jók, csak hogy az elsőt le nem közlöm, mivel Dezső bácsiról szól. A másik jönni fog. Szeretettel üdvözlök én is. Boér István, Fogaras. Soraidból látom, hogy életrevalóan gondolkodol. Bizony azért kell tanulnod, hogy hasznavehető tagja légy a társadalomnak. Kertész György, Brassó. Rejtvényeidből válogatok.
(A többi levélre legközelebb válaszolok.)

A Brassói Lapok 183 számában megjelent rejtvények megfejtése a következő: Cselló, 25, zsemlye. Helyesen megfejtették:

Hollós Zoltán, Balogh László, Szabó Margit, Hajdu Béla, Szabály Juliska, Kiss Kálmán, Méri Mici, Sigmond Anna, Urus Ilonka, Janesch Emma, Kallós Juci és Erzsi, Faragó Pista és Imre, Lévy Vilma, Gergely Sándor, Lőrinc Bözsike, Zoltán Mária, Kaufmann Imre, Gocsmán Lenke, Spák Etuska, Bernáth Márta, Martinka Etuska, Dózsa Árpád, Szász Böske, Oláh Béluska és Aranka, Kuthy Iluska, Láng Bözsike, Nemes Ede, Balló Tere, Balogh Magda, Szatmári Béla, Hübel Katica, Bárfai István, Jónás Marci és Sándor, Révész Márta, Rombauer Toni, Feisthammel Margit, Elefánt Béla, Gecse Rózsika, Gecse Margit, Wagner Zitruska, Ifj. Keresztes Mihály, Dankó Irénke, Bereczky András, Rácz Erzsike, Lea Manci, Cseh Ilonka, Melzier Veronka, Szász János, Barthos Ilona, K. Nagy Mária, Kalló Juli és Erzsi, Serbán János, Brenner Kató, Antal Béla, Finta Jolán, Kovács Elek, Mátyás Árpádné, Dimény József, Trüb-wasser Károly, Hamar Jenő, Schönfeld Ernő, Babuczay Olga, Szentpétery Bandi és Ilonka, Rácz Erzsike, Mihalik Sári, Szokolczay Cuncika.

Sorshuzás útján nyertes lett Szász Böske (Nagyszeben, Str. Verzelor 16), kinek címére a könyvet elküldjük.

Kiadó: a Brassói Lapok könyvnyomdája.

Villanygépek tekercselését
Villanytelepek

teljes felszerelését vállalja

Tartler Adolf Brassó, Fekete-u. 57.

Láng L. Gépgyár R. T.
BUDAPEST 56.Dieselmotorok kompresszorral és kompresszor nélkül,
stabil és félstabil

gőzgépek, gőzkazánok.

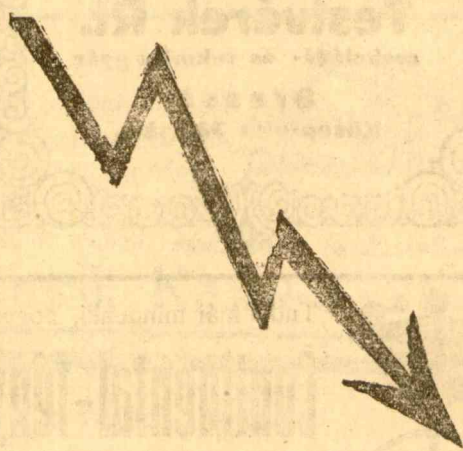
Képviselők:

Silvania műszaki r.-t. Braşov, Str. Spitalului 64.

Timişoara: Karner Ede.

2848 O.

Oradea-Mare: ECONOMIA kereskedelmi és ipari r. t.

TÜZ ES VILLÁM

ellen ugyan nem, de annak gazdasági következményei ellen legjobban véd egy jó biztosítási kötvény.

Steaua României

Román Biztosító Társaság Bukarestben

Erdélyrészi Igazgatóság: Brassó, Buzasor 9/H. szám — Vezér- és fő-ügynökségek az ország minden városában.

Kartellen kívül!!

2320

Hogy őrizheti meg
fiatalos külsejét
40 éves korában is?

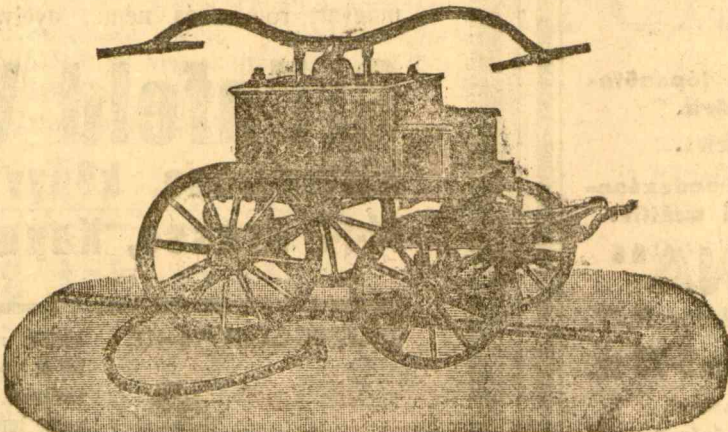
A szépség csodálatos receptje

Dörzsölje be arcát este, lefekvés előtt, kávéskanálnyi friss arckenőccsel, amelyhez kevés olajbogyóolajat kevertek és már másnap reggel meglepetéssel fogja látni, mennyire megváltozott arcára, milyen finom és bársonyos külsőt kapott. Mihelyt a kenőcsöt és olajat tudományos alapon, helyes módon keverték, a keverék teljesen zsirtalan lesz és a legjobb arcápolószert alkotja az arc bőr szövetének megfiatalítására és megszépítésére. Ez a szer nemcsak új életet, teltséget, hamvasságot és rózsaszín külsőt ad arcának, hanem egyúttal eltünteti a ráncokat, kitágult pórusokat és más bőrfogyatkozásokat is. Gyógyszerésze néhány napon belül elkészítheti, vagy készen is megveheti, ismert gyártmány alakjában, Tokalon-kenőcs elnevezés alatt. Ezen kiváló arckenőcs használatának következtében 40, sőt 50 éves asszonyok, kiknek már felnőtt gyermekei voltak, is megtartották fiatalos külsejüket. A sikert garantáljuk, ellenkező esetben visszaküldjük a pénzt.

JEGYZET: A Tokalon-kenőcs két formában kerül forgalomba, mint teljesen zsirtalan és kevésbé zsíros kenőcs, mindkettő tartalmazza a bőr megfiatalítására és megszépítésére annyira fontos alkatrészeket. A Tokalon-kenőcs minden gyógyszertárban, drogériában, illatszerek és toalettcikk-kereskedésben kapható. Ha beszerzése nehézségekbe ütközik, küldjön postán 80 lejt a PARFUMERIA EITEI, Bucureşti, Calea Victoriei 39 címre és azonnal megkapja a kívánt kenőcsöt.

TEUTSCH GYULA
műszaki raktár Brassó, Kapu-utca 33.

Alapított 1868

Konrad Rosen-
bauer Linz-i a/D
cég
vezérképviselője

2382

Allandó nagy raktár tisztí és legénységi felszerelésekben,
tűzoltószerkeben és különféle kézi és motoros fecskendőkben.

Erdély legnagyobb
zongora lerakata
STERNBERG

GRADEA, Bul. Reg. Ferd. 14.

Bösendorfer, Wirth, Stingl, Hofmann, Stelzhammer és Lauberger stb. zongorák állandóan raktáron.

5 évi jótállás. Részletre is leszállított árban.

730/926.

Árverési hirdetmény

Praid község a község területén felállítandó villanytelepre pályázatot hirdet.

Pályázók írásbeli ajánlatukat 1926. október 1-től—15-ig Praid község előljárási irodájához beadni kötelesek.

A községi tanács a beadott ajánlatokhoz az árlejtést 1926. okt. 17-én d. e. 10 órakor tartja, Praid község jegyzői irodájában.

Árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Praid, 1926. szeptember 22.

Szabó
notár.

9265

Simofi Márton
primar.

Magasrangú állami tisztviselő, román, 46 éves, gyermektelen, havi 10 000— lej jövedelemmel, **házas-ságra lépne** bármily nemzetiségű erdélyi gyermektelen özvegygel, **megfelelő hozománnyal**, életkor 40 évig. Levelek részletes információkkal: **Rudolf Mosse, Cluj** Hirdetési Ügynökség címén. „**SOLICITANT**” jellegre küldendők. - - 9264

Normális nyomtávu teljesen üzemképes

lokomotiv

ipartelepeknek kiválóan alkalmas vasuti kocsik tolatására **eladó.**

Felvilágosítást nyújt az

ERDÉLYI NYILVÁNOS RAKTÁR R.-T.

Brassó, Vasut-utca 45.

2227

Harisnyakötőgépek

8, 9, 10, 13 számúak, gyors elutazás miatt minden elfogadható áron

eladók.

Kitűnő és biztos kereseti forrás. Ugyanott szövőselyem pamutok. — Cim: Özv. Szabó Gyuláné, Marosvásárhely, Főter 56.

2386

Cementipari gépek

cementtétő-cserepek, üreges betontömbök, beton- és salaktéglák, cementlapok stb. előállítására.

Formák

betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. előállítására.

.. I-a cementfestékek ..

Komplett cementipari berendezéseket raktárról azonnal szállít.

“MODERNA”

Építőipari Gépek és Radiator R.-T. Brassó, Kis-utca 12. Telefon 5-78 sz.

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat.

Prospektusok, árajánlatok díjmentesen.

Brassóban
költözködés miatt jutányosan **eladó**

két hentes-üzlet,

jól bevezetve, mészárszéknek is alkalmas. — Cim 9272 sz. alatt a kiadóban.

Kerestetik

több tiszta

leány

könnyű munkához,
jó kereset mellett

**Stollwerck
Testvérek Rt.**

csokoládé- és cukorka gyár

Brassó

Közép-utca 33 szám.

9269

Tudja már mindenki, hogy a

Continental-fény

a legolcsóbb világítás

Ismertetést küld:

LUMINA CONTINENTAL

Boroşineu, Judeţul Arad.

A legmodernebb lámpákkal.

48611

21 év óta fennálló ingatlan forgalmi iroda

foglalkozik lakások, házak üzleti helyiségek, gazdasági és gyári telkek bérbeadásának, eladás-és vételének közvetítésével.

Özv. Friedmann Mari

Brassó, Vár-ucca 47. Telefon 45.

Csermely Gyula

minden eddigi munkáját felülmúlja legújabb hatalmas regényei

Ami két Miatyánk között van

A magyarság föltétlen diadalát mindazokban, akik magyar kultúrán, magyar szón nőttek fel. bármilyen fajhoz, vallásfelekezethez tartozzanak is — ezt tárja elénk Csermely, a magyar zsidóságot illetően, ebben a nagyszerű regényében, amelybe — egyébként — rengeteg melegséget visz egy nagy, mindent magába olvasztó szerelmen keresztül.

Ara 150 lej.

Kapható
minden könyvesboltban és a
Brassói Lapok Könyvosztályánál.

9241

A kezdődő őszi és téli szezonra

mindenfajta

téli ruhanemű

eladását vállaljuk, ugymint:

Férficipők, férfiöltönyök, női, férfi- és gyermek-kabátok, szőrmék, gyapjuruhákat stb.

Gyűjtő- és Árucsarnok

Brassó, Rózsater 19 és 2 szám.

Bankok, kereskedők és iparvállalatok figyelmébe!

Mindenemű üzleti **nyomtatványokat**, ugymint **levélpapírokat**, **borítékokat**, **számlákat**, **nyugtákat**, **kassza-belégeket**, stb.

valamint legújabb rendszerű vonalzógépen készült legkomplikáltabb, **speciális vonalzásu**

magyar, román és német nyelven, mérsékelt áron készít és azonnal szállít

üzleti

könyveket

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, két, három, négy, vagy több-színű vonalzással,

Grünfeld Vilmos és Tsai
könyvnyomda, könyvkötészet és vonalzó-intézet
I-I-I Brassó, Kapu-utca 64—66 szám. I-I-I

TELEFON-SZÁM: 6—77

Vidéki megrendeléseket (postán is) a legrövidebb időn belül teljesítünk. A különböző nyelvekre való lefordítást, felelősség mellett külön díjazás nélkül vállaljuk.

TELEFON-SZÁM: 6—77

EREDETI SVÉD

2348 III

Csiszoló-korongokat és
fűrészélesítő-korongokat

minden méretben, szemcsézésben és keménységi
fokban raktárról szállít az

A. B. Slipmaterial Västervik (Svédország)
romániai vezérképviselte

SILVANIA MŰSZAKI R.-TÁRS.

Telefon:
89 és 125

Braşov, Kórház-utca 64 sz.

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy külföldi utamról
hazaérkeztem és elsőrendű németországi varrógé-
peket, kerékpárokat és ezek alkatrészeit a legjutányo-
sabb áron szereztem be, úgy, hogy abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb
varrógépet már 6000 lejtől 8000 lejig, 10 évi jótállás mellett, részletre is árusít-
hatok. Kiváló
tisztelettel : Erdős Mór, Brassó, Kapu-u. 29.

Megérkeztek az őszi szezonra a valódi békebeli

„SINGER” varrógépek

előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók

Brassó, Tehén-piac 7 sz.

Fiókok: Sft. Gheorghe, Piaţa Regina Maria 6.
Făgăraş, Strada Principesa Elena No. 3.
Baraolt, Strada Regale 117.
Tg.-Secuiesc, Str. Gari 8.
Gheorgheni, Str. Regele Ferdinand 16.

Eladás 30 havi részletfizetésre is, iv hajós 350 lej.
Karika hajós 400 lej havifizetésre jótállásmellett.
Vevőinket bármikor teljesen ingyen megtanítjuk himezni
és a gépeinkhez adott alkatrészek kezelésére is.

Kitűnő vevőkörrel rendelkező vidéki

rőtös és rövidáru kereskedés keres

társat

3–500.000 lej tőkével

Ajánlatokat: „Társ” jeligére a kiadóba.

**Személy
szállítást**

aj Fiat-autóval az ország bármely
részében vállal MELKUHN BANDI,
Schiel-garázs. Telefonszám 766

No. 1399 – 1926.

Arverési hirdetmény

Közhirre tétetik, hogy 1926 szeptember hó
30-án d. u. 3 órakor a Fényes László Marosvá-
sárhelyi lakos tusnádfürdői telepen „Schweiti”
villában levő 12 szoba butorai nyilvános ár-
verésen előrvereztetik a kincstár által, egyenes-
adó tartozás behajtása végett. Az eladás a köz-
adók behajtásáról és végrehajtásáról szóló tör-
vény 30. §-ában előirt feltételek szerint történik.
Sánmártin, la 17 IX. 1926.

Adám
Preceptor, Sánmártin.

9248

2173

2 teherautó,
egyik keveset használva,
1 s t r á f s z e k é r
1 villanymotor
440 volt, 1 P. S. eladó.

Fleischer György
BRASSÓ, KATALIN-U. II.

Itt az alkalmas pillanat!

Nagy árengedmény.

Óriási raktárunkat redukálni akarjuk és
minden elismerten elsőrangú cikkünknel

20%

engedményt adunk.

WLAAT & WLAAT

BRASSO,

Kapu-u. 20. Buzasor 3.
Csak legjobb minőségű áru!

LINOLEUM

Leopold Haas

Nagy linoleum és szőnyeg külön-
legességi áruház 2372

Főlerakat:

Timişoara, Lloyd-sor

Telefon 10-31 Telefon 10-31

Lerakatok:

CLUJ, ORADEA-MARE.

Kivételes ajánlat:

Viaszovászon:

Békeminőség, remek mintákkal 78 cm. széles Lei 95-
100 " " : 120-
115 " " : 140-
Bőrvászon:

Kárpitosok, könyvtárak, kocsik és autók gyártók,
részére nagy választékban, 120 cm. széles . 98-
Linoleum:

Perzsa és parkett minták 70 cm. széles . . . 140-
90 " " : 195-
padlóbevonásra parkett, perzsa és egyszínű
200 250 és 300 cm. széles négyzetmétere . 230-
Szőnyegek:

tutó, nehéz minőség 70 cm. széles . . . 85-
90 " " : 130-
ágyelő . . . 200-
Ebedlő szőnyegek 200x300 cm. 1600-
Karaman ottomán takarók 1100-
Kókusz tutók 185-
Gummiköpenyek

férfi- és női, legjobb minőség 950-
Temesvárt a cégnek csupán fenti
lerakata van, egyéb fiókja nincsen.

Költségvetéseket, terveket, előirány-
zatokat, villák, bankok, lakóházak,
gyárak stb. részére készít

G. M. Cantacuzino & Schmiedigen

tanulmányi és építészeti irodája
Bukarest, Calea Victoriei 109.

Brassói képviselő: SOMMER R. mérnök,
Kórház-utca 59.

9093

**FORD
FORDSON**

CARS — TRUCKS
TRACTORS
személy és teher-
kocsik, Trackto-
rok, alkatrészek,
pneumatik, Ben-
zin, Olaj, Autó-
felszerelések leg-
olcsóbb napi áron
kaphatók

“CONFORT” AUTOGARAGE

Rafael József, Déva

Box garage! Éjjeli szolgálat!

Hirdetmény

Nagy lakóház, kiadó lakásokkal, Brassóba, Berthelot-tér 5 szám alatt való felépítése tárgyában, alulírott iskolaszék ezennel zárt ajánlatokkal egybekötött árlejtést hirdet.

Az ajánlatok benyújtásának határideje 1926 október 2, d. u. 5 óra.

Csak azokat az ajánlatokat fogják tekintetbe venni, amelyekhez részletes költségvetés mellékeltek, nagyság és darabszám szerint részletezett, lebben feltüntetett árakkal. A költségvetést a fenti iskolaszéktől erre a célra átvett űrlapokra kell készíteni.

Az ajánlathoz a költségvetés végösszegének 5%-a bántpénz képpen melléklendő. A bántpénzt értékpapírban, le nem kötött takarékkönyv formájában, vagy készpénzben lehet mellékelni.

Az ajánlatokat felül kell bélyegezni és tartalmazniuk kell az ajánlattevő olyan értelmű nyilatkozatát, hogy a szerződés feltételeit és az előírányzatot mindenben ismeri és aláveti magát azoknak.

A tervek és az előírányzat, valamint a szerződés feltételei megtekinthetők az iskolaszék (Eforia școlară) irodájában naponta, hivatalos órák alatt, délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

A költségvetés űrlapjai, amelyekben a méretek fel vannak tüntetve, az Iskolaszék irodájában átvehetők, darabonként 100 lej áron.

Az Iskolaszék fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok elfogadásáról szabadon döntsön, az ajánlat összegére való tekintet nélkül.

Brassó, 1926. szeptember 22,

G. H. Eforia Școalelor Centrale gr. or. Române din Brașov.

Jó magyar könyvek, szépek és olcsók!

Csermely Gyula regényei:

Bakunin Professzor könyve (II. kiadás)	120 L.
A mantovai jóslat (II-ik kiadás)	45
Ami két miatyánk között van (Két kötet egyben)	150
Napkeleti kaleidoszkop. Ujdonság.	90

Kelemenné Zathuretzky Bertá regényei

Asszony átká — az asszony (II. kiadás)	80 L.
Simonyi csesterné (II. kiadás)	80
Az Emergyülölő Ujdonság	80

Hamvai Sándor: A szent hazugság Regény.	60 L.
Szederkényi Anna: A lázadó szív. Regény	70
Kaczér I.: Jancsi. (Egy csecsemő élményei)	30

A tíz nagyszerű könyvet együtt

805 lej helyett 650 lejért

szállítjuk, csak rövid ideig!

A szállítás fenti összeg és 20 lej portókölttség előzetes beküldése ellenében történik.

Rövid ideig tartó kitűnő alkalom! Használja ki és rendelje meg azonnal fenti könyvszáportot!

Egyenként is szállítja rendes bolti áron a

Brassói Lapok

osztálya.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lei. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Allást keresőknek 25% engedmény.

Legkisebbhirdetés ára 60 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbélyeggel felszólaló hirdetésekre válaszolunk.

Bucurestiek, diplomás szabó készít férfi, női munkát. Levelező-lapra házhoz megy. Szilagy, Turda 112. Filantropia. 9260

Jól főző úri leány házikósszónynak ajánlkozik, feltétlen uriházba, esetleg nagyobb gyermek mellé. Magas fizetés nem fő feltétel, otthon keres. Nagy Sándorné, Arad, Calea Saguna 58. 9259

Keresek egy üres szobát mellékhelyiségekkel. Cím 92 sz. alatt a kiadóban.

3 vagy 4 iskolás fiú vagy iparos fiatalember tiszta lakást kaphat teljes ellátással. Vár-utca 2 szám. Rakosine. 9253

Kötélgépjáró segédet alandó munkára azonnal felvesz jó fizetéssel. Molnár Gyula kötélgyár, Aiud. 9261

Volt magyar tanítónő, vidéki városban magához venne egyedülálló hölgyet, urat, árva, esetleg törvénytelen gyermeket, ha neki az illető elfogadható kamat mellett beíratására 400—500 ezer lejt kölcsönözne. Külön szoba, jó ellátás, fürdő és zongora használat. Leveleket "Uj otthon 500" jellege alatt a kiadó irodájához továbbítja. 9255

Ügyes önálló szakácsnő keresetlik október 1-re — Ajánlatok a brassó C. F. R. műhelyfőnökséghez intézendők. 9256

Kosztolt lakást kaphat jutányos áron egy intelligens iparos. Hátulsó-u. 30. 9271

Szakácsnő és szoba-leány állást keres. Leveleket "Megbízható 9258" jellege alatt a kiadóba.

Női bársony kalapok megrendelések, alakítások legizlésebbesen Biedermann Irén női kalapszalójában készülnek. Brassó, Hosszu-u. 9 sz. I. em. 9257

Lakás kiadó. Egy szoba konyha, két szoba konyha és egy borbély, cipész vagy szabóműhelynek alkalmas helyiség kiadó. Aki fél- vagy negyedévre előre fizet előnyben részesül. Cím Szent Miklós-u. 18.

Gőztégla és cserépgyár a C. F. R. vasutálommal és Ud. tűzfaktórával szemben fekvő ötven kilométer körletben az egyedüli gőzgép, téglapress, cseréppress, 253-as revolverpress, gerincpress felvonó, Transportheveder, vízvezeték, fűrés, villany, háromszáz méter iparvágány, 9 db. vagonet és az összes kellékekkel felszerelve. Hoffmann körkémence három nagy szárítósín és három lakóházzal együtt **800 000 lejért készpénz** ellenében azonnal átvehető, amaredek kedvező feltételekkel törleszthető, szakemberrel, esetleg felerészben társ maradok. Berendezés esetleg egészben vagy darabonként is eladó, csak személyesen tárgyalok. Levelekre nem válaszolok. Nicolajevics Miklós borkereskedő, Bocsa-montana (Banat). 9200

Pianist herbe kiadó. Cím 9268 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Keresek azonnali pénzre jól főző szakácsnőt falura (nem gazdaságba). Ajánlatok "Uri ház" jellege e lap kiadóhivatalába. 9144

Ki volna hajlandó fiatal tehetséges leányt a színes pályára kitaníttatni. "Vissza fizetés" jellegére a kiadóba keret. 9141

Europrozt szoba kiadó. Érdeklődni Friederné, Hosszu u. 21. 9254

Kazánok és vasnyok kisebb és nagyobb javítását feladhat vállaal vidék n. Lajos Brasso. 27.

Közép-utca vaságya 100 eladó, templom u. 18.

"Contabil rutinat" in Industrie și Banca. Bilanțier, perfect Correspondent română, germană, franceză. Caut post. Adresați la adm. ziarului sub No. 9182.

Egy négyes Clayton Schullerworth kazánnal, üzemből kifogástalan állapotban, ferjem hirtelen halála miatt azonnal eladó. Özv. Skurtu Györgyné, Arapatak, Háromszék megye. 9147

Gőzgép 12—16 H. P. eladó. Depner téglagyár Hőltövény 113. Brassó megye. 9171

Háromszék megyében Kezdővásárhely közelemben herbe adó circa 1:0 holdas gazdaság. Lucerna, lőheré, ősz vetéssel és holt felszereléssel. A birtokon van negyven marha részére istálló, magtár és lakás, amely nagyobb folyó mellett fekszik, úgy hogy a belsőségén hosszabb ideig bolgár kérészet volt. Cím megtudható 9170 sz. alatt a kiadóban.

Eladók antik Biedermeyer szalonok, komodok és egyes antik tárgyak. Egy taragással díszített gyönyörű modern ebédlő, üveg, porcellán, márkás japán szervizek, nippel, szőnyegek. — Bernáthné Sepsiszentgyörgy, Cuza Vodă 31. 9165

Favágómotor 14x15 mtr. vasrács, egyhengeres mágnes, eufon 30 magyar lemezzel, turista távcső, stereoszkóp sok keppel, ingóóra, vaskeletű kézi szekér, új falada fesive, jufányosan eladók Bochkornál, Brassó, Vasut-u. 8. 9054

Férfi férjhezmenő olyan mintha új lenne, ha Wlaat, Brassó, Buzasor 3. tisz. 7879

Eladó egy eke, mas eke, gereblye, fűgép, kultivátor, gép, fűkaszalógép, kötő arató-gép, vashenger, hárombozóna és egy gummikerekű kocsi. Cím: 9247 a kiadóhivatalban.

Elsőrendű föld nagyobb erdélyi városban eladó. Leveleket "Kor" jeligen a kiadóhivatalba.

Tökmagot, aszalt gyümölcsöt, olajpogácsát megvetelre. Sürgősséget — lehet mintázva — a Lapok kiadóhivatalába "Export" jellegre.

Biztos megnyitó jóforgalmú rész üzlet eladó átadásra. Ruli Brassó, Vasut-u.

Kereskedelmi végzett gyakorlati ország három nyelven és írásban restetik. "Favorit" laggyár, Fekete

Feltétlenül megköszöri, ki a körtüreszek és szerszék tenésztővé továbbá Bolindó főfűrészműves, darász-kötő, Bran, Iadagyár B. Bertalan.

Jól főző, tudó hazvezető, alud Leveleket "Megbízható 9258" jellegére adja.

Gőpirás 2 hétig kit megtanít, Mal'm-u. 8. Den

Paplanpely dentele toll kapható Halmosnál, Oradea.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körforgógépén Brassóban.